

Agencija za mobilnost i programe EU

Mobility handbook

Priručnik za mobilnost istraživača

Mobility handbook

EURAXESS uslužni centar i help desk nude besplatnu savjetodavnu pomoć stranim znanstvenicima i istraživačima oko pronalaska smještaja, ishođenja viza i dozvola boravka te radnih dozvola i rješavanja pitanja socijalne sigurnosti te sličnih pitanja i problema s kojima se mobilni istraživači svakodnevno susreću. Pomoć se također nudi i hrvatskim istraživačima koji namjeravaju provoditi istraživanje u inozemstvu na način da se proslijede kontakti nacionalnih EURAXESS ureda u zemlji u koju istraživači namjeravaju otići u svrhu znanstvenog istraživanja. LCP Sveučilišta u Hrvatskoj dio su EURAXESS mreže mobilnosti istraživača u Hrvatskoj i također će pružati savjetodavnu pomoć prilikom dolaska stranih istraživača u koordinaciji sa EURAXESS uslužnim centrom.

Svrha ovog priručnika je prije svega informiranje i uvid u tematiku administrativnih postupaka i kako provesti iste te svih pravnih nejasnoća koje se mogu pojaviti prilikom ugošćivanja stranih znanstvenika i istraživača te njihovih obitelji.

Informacije objavljene u ovom tekstu trebaju se koristiti isključivo u informativne svrhe. Preporuke ne zamjenjuju službene izvore informacija, te se uvijek treba voditi za informacijama službenih tijela. Informacije ne podliježu građansko-pravnoj ni kazneno-pravnoj odgovornosti.

Sadržaj

1. Provođenje natječaja za znanstvena radna mjesta.....	1
1.1. Objava natječaja na EURAXESS portalu.....	1
1.2. Dokumenti koji su potrebni za stranog istraživača	2
1.3. Izbor kandidata.....	2
2. Ugošćavanje stranih znanstvenika	3
2.1. Reguliranje boravka i rada bez radne dozvole (Zakon o strancima, čl. 139b).....	4
2.2. Privremeni boravak u svhu znanstvenog istraživanja	5
2.2.1. Odobrenje MZOŠ-a.....	6
2.2.2. Ugovor o gostovanju	6
2.2.3. Reguliranje privremenog boravka u svrhu znanstvenog istraživanja.....	7
2.2.4. Rad uz ugovor o gostovanju	10
2.3. Privremeni boravak u svrhu rada na temelju radne dozvole	11
2.3.1. Zapošljavanje stranog znanstvenika u javnoj znanstvenoj ustanovi	11
2.3.2. Izdavanje radne dozvole strancu.....	14
2.3.3. Reguliranje privremenog boravka u svrhu rada na temelju radne dozvole	15
2.3.4. Radna knjižica	16
2.4. Legalizacija/nadovjera stranih javnih isprava radi korištenja u RH.....	18
2.5. Produženje privremenog boravka	18
2.6. Stalni boravak u RH	19
2.7. Prijava boravišta i promjena adrese/stana	20
2.8. Privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji	20
3. Priznavanje inozemnih obrazovnih kvalifikacija.....	22
3.1. Pravo na priznavanje inozemnih obrazovnih kvalifikacija.....	22
3.2. Inozemne obrazovne kvalifikacije koje se mogu priznati od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa	23
3.3. Priznavanje inozemne visokoškolske kvalifikacije	25
4. Socijalno osiguranje.....	27
4.1. Međunarodni ugovori o socijalnom osiguranju	27
4.2. Mirovinsko osiguranje	28

4.3. Postupak ostvarivanja prava primjenom međunarodnih ugovora	29
4.4. Podnošenje zahtjeva za utvrđivanje inozemnog staža.....	31
5. Zdravstveno osiguranje	32
5.1. Obvezno zdravstveno osiguranje	32
5.2. Dobrovoljno zdravstveno osiguranje	33
6. Porezi i carina	34
6.1. Porez na dodanu vrijednost (PDV)	34
6.2. Plaćanje autorskog honorara strancu	36
6.3. Kupovina nekretnina u RH i strani državljani	36
6.4. Prodaja nekretnine u RH koja je u vlasništvu stranog državljanina	37
6.5. Preseljenje predmeta kućanstva u Republiku Hrvatsku.....	38
6.6. Postupak carinjenja robe u putničkom prometu	40
6.7. Otvaranje računa u banci u RH za strance	41
7. Vozačke dozvole	43
8. Državljanstvo	44
8.1. Podnošenje zahtjeva za stjecanje hrvatskog državljanstva.....	44
8.2. Predaja zahtjeva za utvrđivanje hrvatskog državljanstva	45
8.3. Dokazivanje pripadnosti hrvatskom narodu	46
PRILOZI	47
PRILOG 1 Hodogram administrativnog postupka za privremeni boravak stranih znanstvenika u RH....	47
PRILOG 2 Upute za ispunjavanje e-obrasca za izdavanje odobrenja za ugošćivanje stranaca na privremenom boravku u svrhu znanstvenog istraživanja	48
PRILOG 3 Ugovor o gostovanju - primjer	52
PRILOG 4 Ugovori o socijalnom osiguranju	56
PRILOG 5 Ugovori o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja	57
PRILOG 6 Dopis upućen policijskoj upravi/postaji – primjer 1.....	62
PRILOG 7 Dopis upućen policijskoj upravi/postaji – primjer 2.....	63
PRILOG 8 Kodeks o zapošljavanju istraživača.....	64

1. Provođenje natječaja za znanstvena radna mjesta

Sukladno Akcijskom planu za mobilnost istraživača (rujan 2009. godine) prilikom zapošljavanja istraživača treba poštovati načelo transparentnosti sustava i u tu svrhu potrebno je oglase za znanstvena radna mjesta, osim u "Narodnim novinama" i na mrežnim stranicama znanstvene ustanove, objavljivati na hrvatskom i engleskom jeziku na EURAXESS portalu.

1.1. Objava natječaja na EURAXESS portalu

Hrvatska verzija oglasa za sada se automatski povlači sa stranica "Narodnih novina" i objavljuje na hrvatskom EURAXESS portalu (<http://www.euraxess.hr/sitegenius/topic.php?lang=SR&id=411>), no potrebno je oglase na engleskom jeziku objavljivati na središnjem europskom EURAXESS portalu (<http://ec.europa.eu/euraxess>).

Postupak objave oglasa na engleskom jeziku na europskom EURAXESS portalu je besplatan. Dovoljno je na tom portalu posjetiti stranicu naslovljenu „Jobs“ (<http://ec.europa.eu/euraxess/index.cfm/jobs/index>). Objava posla nije složena, postupak je usporediv s objavom na ostalim portalima koji oglašavaju radna mjesta te je u nastavku kratko opisan.

Prije svega potrebno je registrirati ustanovu. Prilikom registracije unosi se ime i adresa ustanove te ime i adresa elektroničke pošte zaposlenika koji će ustanovu predstavljati. Na tu adresu elektronički stiže lozinka. Potom se ustanova može prijaviti s primljenom lozinkom i time koristiti sve usluge EURAXESS portala. Moguće je pregledavati životopise istraživača, kojih u trenutku pisanja ovog dokumenta ima preko 15.000. Ustanova može potražiti i partnera za suradnju na projektima unutar Sedmog okvirnog programa. No, prije svega, odabirom mogućnosti „Job vacancies“ može se objaviti natječaj za radno mjesto. Prilikom objave natječaja moguće je unijeti niz različitih kriterija koji opisuju poslove radnog mjesta ili koji se postavljaju pred kandidata (uključujući i jezik kojim se govori na radnom mjestu), no obavezan je unos samo osnovnih kriterija.

Vrlo detaljne upute za objavljivanje natječaja na europskom EURAXESS portalu dostupne su na: <http://www.euraxess.hr/sitegenius/article.php?aid=635>.

1.2. Dokumenti koji su potrebni za stranog istraživača

Prilikom objave natječaja treba obratiti pažnju na dokumentaciju koja se u natječaju traži.

1. DOMOVNICA – Nadležne ustanove se slažu da se niti jednim propisom ne zahtijeva domovnica prilikom prijave na radna mjesta u javnim ustanovama. Domovnicu **ne treba** tražiti u natječaju. Može se tražiti dokaz o državljanstvu, kojim se priznaje i preslika putovnice koja treba važiti 6 mjeseci nakon dolaska u RH.
2. POZNAVANJE HRVATSKOG JEZIKA – Odlično poznavanje hrvatskog jezika se naravno **može i mora** tražiti kad se poslovi radnog mjesta obavljaju na hrvatskom jeziku. Postupak provjere poznavanja jezika određuje sama znanstvena ustanova.
3. IZBOR U ZVANJE – Kad se stranom znanstveniku priznaju kvalifikacije i on regulira svoj boravak u RH, tada se može upisati u Upisnik znanstvenika i matični odbor može provesti izbor u zvanje. Dakle, za veću transparentnost i otvorenost natječaja, poželjno je tražiti **uvjete** za izbor u odgovarajuće znanstveno zvanje.
4. RADNA KNJIŽICA – Radnu knjižicu **ne treba** tražiti u natječaju.

1.3. Izbor kandidata

Prilikom izbora kandidata na radno mjesto znanstvena ustanova mora se voditi principima Europske povelje za istraživače i posebno Kodeksa za zapošljavanje istraživača – PRILOG 8. Prije svega vrijedi istaknuti transparentnost, vrednovanje iskustva mobilnosti kao i uzimanje u obzir cjeloživotnog profesionalnog razvoja, bez penaliziranja varijacija u kronološkom slijedu životopisa.

2. Ugošćavanje stranih znanstvenika

Postupak reguliranja boravka i radnog odnosa stranog znanstvenika ovisi o trajanju njegovog boravka i vrsti zaposlenja.

1. Ukoliko će znanstvenik boraviti u RH *manje od 90 dana* i dolazi:
 - a. u svrhu znanstvenog ili stručnog usavršavanja,
 - b. kao znanstvenik-predstavnik međunarodne organizacije,
 - c. kao profesor/nastavnik koji izvodi nastavu na poziv hrvatskog visokog učilišta,
 - d. u svrhu sudjelovanja u provedbi znanstvenih projekata važnih za Republiku Hrvatsku, ili
 - e. kao član međunarodne misije, koji obavlja posao znanstvenog istraživanja u Republici Hrvatskoj, koje je odobrila Vlada Republike Hrvatsketada mora izvaditi **potvrdu o prijavi rada bez radne ili poslovne dozvole**. Boravak nije potrebno posebno regulirati niti je potrebna radna dozvola. (Zakon o strancima, čl. 139b)
2. Ukoliko će znanstvenik boraviti u RH *duže od 90 dana* i njegov boravak odgovara jednom od kriterija u točki 1 (od a. do e.) tada mora **regulirati privremeni boravak u svrhu rada bez radne ili poslovne dozvole**. Znanstvenik kojem je odobren privremeni boravak na ovaj način može raditi bez radne dozvole. (Zakon o strancima, čl. 139b)
3. Ukoliko će znanstvenik boraviti u RH *duže od 90 dana* i hrvatska znanstvena ustanova ga ugošćuje u svrhu znanstvenog istraživanja, tada je potrebno **regulirati privremeni boravak u svrhu znanstvenog istraživanja**. Znanstvenik kojem je odobren privremeni boravak u svrhu znanstvenog istraživanja sukladno Zakonu o strancima može raditi bez radne ili poslovne dozvole. (Zakon o strancima, čl. 67)
4. Ukoliko rad stranog znanstvenika neće odgovarati nijednoj od navedenih kategorija, tada treba **regulirati privremeni boravak u svrhu rada na temelju radne dozvole**, pri čemu je potrebno obratiti pažnju na kvote.

2.1. Reguliranje boravka i rada bez radne dozvole (Zakon o strancima, čl. 139b)

2.1.1. Potvrda o prijavi rada bez radne ili poslovne dozvole

Stranci koji odgovaraju kategorijama iz članka 139b Zakona o strancima (vidi gore, točka 1) i ostaju u RH manje od 90 dana ne moraju regulirati boravak, a raditi mogu uz potvrdu o prijavi rada bez radne ili poslovne dozvole.

Zahtjev u obliku dopisa (primjer u prilogu br. 7.) za izdavanje potvrde o prijavi rada bez radne odnosno poslovne dozvole se podnosi u policijskoj upravi/postaji prema mjestu obavljanja posla. Zahtjevu se prilaže:

1. PUTOVNICA- preslika i original na uvid - pečat ulaska u Republiku Hrvatsku;
2. SKLOPLJEN UGOVOR ILI DRUGA ODGOVARAJUĆA POTVRDA s pravnom osobom u RH iz koje će se nedvojbeno moći utvrditi da se radi o strancu koji dolazi u svrhu znanstvenog usavršavanja/istraživanja
3. Registracija pravne osobe koja koristi usluge stranca – preslik i original na uvid.

Prijava se može izdati strancu, kao i pravnoj osobi koja koristi usluge stranca; u potonjem slučaju pravna osoba je dužna predložiti i presliku putovnice stranca i njegovu punomoć.

Ukoliko stranac iz navedenih kategorija želi boraviti i raditi duže od 90 dana, mora regulirati privremeni boravak u svrhu rada bez radne dozvole.

2.1.2. Privremeni boravak u svrhu rada bez radne ili poslovne dozvole

Uz gore navedeni postupak, dokumentacija koja se prilaže zahtjevu za odobrenje privremenog boravka je:

1. PUTOVNICA
2. 2 FOTOGRAFIJE U BOJI (35x45)
3. DOKAZ O OSIGURANOM STANOVANJU
4. DOKAZ O OSIGURANIM SREDSTVIMA ZA UZDRŽAVANJE
5. DOKAZ O ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU
6. UVJERENJE O NEKAŽNJAVANJU države čiji je državljanin ili u kojoj ima odobren stalni boravak, ne starije od 6 mjeseci.

Zahtjev za prvi privremeni boravak u svrhu rada može se podnijeti u nadležnoj policijskoj upravi/policijskoj postaji ili u diplomatskoj misiji/konzularnom uredu RH u inozemstvu.

DOKUMENTACIJA:

Dokaz o osiguranom stanovanju - smatra se i potvrda poslodavca da će znanstvenom istraživaču osigurati stanovanje ili da će snositi troškove stanovanja u Republici Hrvatskoj (Pravilnik o statusu i radu stranaca u Republici Hrvatskoj, "Narodne novine" br. 36/08). Stranac je dužan u roku od mjesec dana po dolasku u Republiku Hrvatsku dostaviti nadležnoj policijskoj upravi / policijskoj postaji dokaz o stanovanju (ugovor o najmu stana, kupoprodajni ugovor, vlasnički list, izjava vlasnika stana o pružanju smještaja i sl.)

Dokaz o osiguranim sredstvima za uzdržavanje – smatra se i novčani iznos naveden u Ugovoru o gostovanju kojeg će stranac primati za vrijeme trajanja znanstvenog istraživanja u Republici Hrvatskoj. [Uredbom o načinu izračuna i visini sredstava za uzdržavanje stranca u Republici Hrvatskoj](#) („Narodne novine“ broj: 88/09), kojom su propisani način izračuna i visina minimalnih sredstava za uzdržavanje koja su strancu potrebna kao minimum za izdavanje odobrenja za privremeni i stalni boravak u Republici Hrvatskoj, propisana je i dokumentacija koju je stranac obavezan priložiti prilikom dokazivanja osiguranih sredstava za uzdržavanje.

Sve isprave moraju biti u izvorniku ili ovjerenoj preslici, a strane isprave i u ovjerenom prijevodu na hrvatski jezik. Isprave ne smiju biti starije od 6 mjeseci. Ukoliko stranac priloži izvornik dokumentacije, službenik može svojim potpisom i pečatom ovjeriti da je preslika istovjetna izvorniku.

2.2. Privremeni boravak u svhu znanstvenog istraživanja

Pravna osoba koja obavlja znanstvenu djelatnost, a želi ugostiti stranog znanstvenika radi suradnje na nekom programu ili projektu koji provodi ili u kome sudjeluje, dužna je od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa zatražiti odobrenje za ugošćavanje stranog znanstvenika u svrhu znanstvenoga istraživanja. Ovo odobrenje Ministarstva preduvjet je za zaključivanje ugovora o gostovanju između stranog znanstvenika i pravne osobe, s ciljem ishođenja odobrenja privremenog boravka stranom znanstveniku u svrhu znanstvenog istraživanja.

2.2.1. Odobrenje MZOŠ-a

Pravna osoba ispunit će na web stranici Ministarstva Zahtjev za izdavanje odobrenja za ugošćavanje stranaca na privremenom boravku u svrhu znanstvenog istraživanja (<http://public.mzos.hr/Default.aspx?art=9528>). Nakon popunjavanja obrasca i njegovog elektroničkoga zaključavanja potrebno je otisnuti obrazac te ga potpisati i ovjeriti pečatom ustanove. Uz potpisani i ovjereni obrazac potrebno je priložiti dokaz o osiguranim novčanim sredstvima za znanstveno istraživanje i ugošćavanje stranog znanstvenika, te pismo zamolbe. Dokumentaciju je potrebno u jednom primjerku dostaviti zemaljskom poštom na adresu:

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Uprava za znanost

Donje Svetice 38, 10 000 Zagreb

uz naznaku "Zahtjev za izdavanje odobrenja za ugošćavanje stranog znanstvenika".

U prilogu 2 upute za ispunjavanje e-obrasca za izdavanje odobrenja za ugošćavanje stranaca na privremenom boravku u svrhu znanstvenog istraživanja.

Nakon zaprimanja zahtjeva za ugošćavanje, sastaje se Stručno povjerenstvo za odobrenje ugošćavanja stranih znanstvenika radi razmatranja pristiglog zahtjeva. Ukoliko Stručno povjerenstvo utvrdi kako pravna osoba koja podnosi zahtjev nije dostavila svu potrebnu dokumentaciju, pisanim putem će se od nje zatražiti nadopuna. Uvidom u pristigli zahtjev i priloženu dokumentaciju, Stručno povjerenstvo donosi mišljenje o zahtjevu pravne osobe.

Ukoliko je mišljenje Stručnog povjerenstva pozitivno, pravnoj osobi se izdaje rješenje o izdavanju odobrenja za ugošćavanje stranog znanstvenika.

2.2.2. Ugovor o gostovanju

Nakon dobivanja odobrenja, te u slučaju da su ispunjeni svi uvjeti iz članka 7. Pravilnika o načinu utvrđivanja uvjeta za odobrenje privremenog boravka strancima u svrhu znanstvenoga istraživanja ("Narodne novine", broj 42/08), ustanova i znanstvenik pristupaju izradi i sklapanju ugovora o gostovanju.

Uvjeti za sklapanje ugovora o gostovanju sukladno članku 7. navedenog Pravilnika su:

- da je znanstveno istraživanje prihvaćeno od strane nadležnih tijela pravne osobe koja obavlja znanstvenu djelatnost, a nakon provedene evaluacije svrhe i trajanja istraživanja, kao i

raspolaganje financijskim sredstvima za njegovo provođenje, kvalifikacije znanstvenika u svrhu ostvarenja ciljeva istraživanja,

- da su predloženi dokazi o stečenoj kvalifikaciji (preslike diploma i ostalih dokumenata),
- da za vrijeme boravka, znanstvenik raspolaže dostatnim mjesečnim sredstvima za pokrivanje svojim izdataka i troškova povratnog puta, bez korištenja sustava socijalne pomoći,
- da je za vrijeme boravka znanstvenik zdravstveno osiguran od svakog rizika, osiguranjem kojim su redovito obuhvaćeni i hrvatski državljani te,
- da su ugovorom o gostovanju posebno definirani pravni status i radni uvjeti znanstvenika.

Ugovor o gostovanju preduvjet je za ishođenje odobrenja za privremeni boravak stranca u Republici Hrvatskoj u svrhu znanstvenoga istraživanja. Osim sklopljenog ugovora o gostovanju, strancu će se privremeni boravak odobriti ukoliko ispunjava uvjete iz članka 52. Zakona o strancima, odnosno ako ima osigurana sredstva za uzdržavanje, osigurano mjesto za stanovanje, te ako je uspješno opravdao svrhu privremenog boravka.

Primjer ugovora o gostovanju koji je priredilo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa nalazi se u PRILOGU 3.

Stranci koji imaju privremeni boravak u svrhu znanstvenoga istraživanja mogu u Republici Hrvatskoj raditi bez radne ili poslovne dozvole, sukladno čl.140. Zakona o strancima.

Ovaj postupak propisan je Pravilnikom o načinu utvrđivanja uvjeta za odobrenje privremenog boravka strancima u svrhu znanstvenog istraživanja (NN 42/08) i Zakonom o strancima (NN 79/07 i 36/09), a usklađen je s Direktivom 2005/71/EC.

U nastavku su koraci postupka koje će biti potrebno poduzeti i dokumentaciju koju je potrebno priložiti prilikom podnošenja zahtjeva za privremeni boravak.

2.2.3. Reguliranje privremenog boravka u svrhu znanstvenog istraživanja

Prilikom podnošenja zahtjeva u policijskoj upravi/postaji u RH ili u diplomatskoj misiji/konzularnom uredu RH u inozemstvu, potrebno je predati sljedeće dokumente:

1. DOPIS ustanove koja ugošćuje znanstvenika upućen policijskoj upravi/postaji – primjer u prilogu br. 6.

2. ZAHTEJEV (obrazac 1A)- nalazi se na web stranicama MUP-a, a može se kupiti i na šalteru (<http://www.mup.hr/UserDocsImages/obr1A.pdf>) ;
3. UGOVOR O GOSTOVANJU;
4. 2 FOTOGRAFIJE U BOJI (35 x 45 mm);
5. PRESLIKA VAŽEĆE PUTNE ISPRAVE i original na uvid – važan je pečat ulaska u Republiku Hrvatsku;
6. DOKAZ O OSIGURANOM STANOVANJU;
7. DOKAZ O OSIGURANIM SREDSTVIMA ZA UZDRŽAVANJE;
8. UVJERENJE O NEKAŽNJAVANJU države čiji je državljanin ili u kojoj ima odobren boravak (ne starije od 6 mj.).

Sukladno članku 50. stavku 1. Zakona o strancima, zahtjev za odobrenjem privremenog boravka u svrhu znanstvenog istraživanja može podnijeti policijskoj upravi /policijskoj postaji prema mjestu boravišta odnosno namjeravanog boravka u Republici Hrvatskoj ili u konzularnom uredu / diplomatskoj misiji Republike Hrvatske u inozemstvu.

Ukoliko strani znanstvenici dolaze iz zemalja s kojima Republika Hrvatska ima vizni režim, nije potrebno podnositi i zahtjev za izdavanje vize za ulazak u Republiku Hrvatsku već se zahtjev za izdavanjem odobrenja privremenog boravka u svrhu znanstvenog istraživanja može podnijeti u diplomatskoj misiji odnosno konzularnom uredu Republike Hrvatske u inozemstvu. Nakon okončanja postupka odobrenja privremenog boravka, stranac može ući s naljepnicom odobrenja boravka u Republiku Hrvatsku.

Na sljedećim stranicama mogu se pronaći informacije ukoliko postoji vizni režim između RH i zemlje iz koje dolazi znanstvenik <http://www.mvpei.hr/MVP.asp?pcpid=1161> ili na sljedećem broju tel: 01 4598 039.

Na stranicama MVPEI mogu se pronaći informacije o diplomatsko konzularnim predstavništvima RH u inozemstvu <http://www.mvpei.hr/MVP.asp?pcpid=13>

DOKUMENTACIJA:

Dokaz o osiguranom stanovanju - smatra se i potvrda poslodavca da će znanstvenom istraživaču osigurati stanovanje ili da će snositi troškove stanovanja u Republici Hrvatskoj (Pravilnik o

statusu i radu stranaca u Republici Hrvatskoj, "Narodne novine" br. 36/08). Poslodavac može i u sam ugovor o gostovanju navesti detalje o smještaju stranog znanstvenika, ukoliko poslodavac organizira smještaj. Još jedna mogućnost, u nedostatku ugovora o najmu ili kupnji, jest i ovjerena izjava stanodavca da će znanstvenik stanovati u njihovoj nekretnini. Stranac je dužan u roku od mjesec dana po dolasku u Republiku Hrvatsku dostaviti nadležnoj policijskoj upravi / policijskoj postaji dokaz o stanovanju (ugovor o najmu stana, kupoprodajni ugovor, vlasnički list, izjava vlasnika stana o pružanju smještaja i sl.)

Dokaz o osiguranim sredstvima za uzdržavanje – smatra se i novčani iznos naveden u Ugovoru o gostovanju kojeg će stranac primati za vrijeme trajanja znanstvenog istraživanja u Republici Hrvatskoj. [Uredbom o načinu izračuna i visini sredstava za uzdržavanje stranca u Republici Hrvatskoj](#) („Narodne novine“ broj: 88/09), kojom su propisani način izračuna i visina minimalnih sredstava za uzdržavanje koja su strancu potrebna kao minimum za izdavanje odobrenja za privremeni i stalni boravak u Republici Hrvatskoj, propisana je i dokumentacija koju je stranac obavezan priložiti prilikom dokazivanja osiguranih sredstava za uzdržavanje.

Sve isprave moraju biti u izvorniku ili ovjerenoj preslici, a strane isprave i u ovjerenom prijevodu na hrvatski jezik. Isprave ne smiju biti starije od 6 mjeseci. Ukoliko stranac priloži izvornik dokumentacije, službenik može svojim potpisom i pečatom ovjeriti da je preslika istovjetna izvorniku.

NAPOMENE:

1. Ukoliko je zahtjev podnesen nadležnoj diplomatskoj misiji/konzularnom uredu Republike Hrvatske

Zahtjev za izdavanje odobrenja za prvi privremeni boravak proslijeđuje se na rješavanje policijskoj upravi/postaji prema mjestu namjeravanog boravišta stranca u Republici Hrvatskoj.

Po okončanju postupka, policijska uprava/postaja obavještava diplomatsku misiju/konzularni ured o okončanju postupka.

Diplomatska misija/konzularni ured obavijestit će stranku o tome da je zahtjev riješen. Ukoliko je zahtjev pozitivno riješen, strancu se izdaje odobrenje privremenog boravka u obliku naljepnice u putnoj ispravi. Ako je zahtjev podnesen u diplomatskoj misiji/konzularnom uredu -

stranac je obavezan u **roku od 30 dana po odobrenju** privremenog boravka prijaviti svoje boravište policijskoj upravi/policijskoj postaji (**u protivnom mu prestaje privremeni boravak**).

Nadležnoj policijskoj upravi/postaji stranac je obavezan prijaviti boravište u roku 3 dana od ulaska u Republiku Hrvatsku.

2. Ukoliko je zahtjev podnesen u policijskoj postaji/ upravi

Ako je zahtjev podnesen u policijskoj upravi/postaji stranac je obavezan platiti iznos od 500,00 kuna i iznos od 27,76 kuna za naljepnicu koja se lijepi u putnu ispravu. Oba iznosa se naplaćuju putem opće uplatnice (svaki za sebe), na broj žiro računa koji se dobije u nadležnoj policijskoj upravi/policijskoj postaji.

2.2.4. Rad uz ugovor o gostovanju

Da bi se definirao pravni status potrebno je sklapanje ugovora o radu, odnosno ugovora o djelu, a odabir vrste ovisi o tome kakav bi ugovor sklopila institucija u slučaju da se radi o zapošljavanju hrvatskog građanina.

Prema članku 8. st. 2. Zakona o radu, (NN br. 149/09.), ako poslodavac s radnikom sklopi ugovor za obavljanje posla koji s obzirom na narav i vrstu rada te ovlasti poslodavca ima obilježja posla za koji se zasniva radni odnos, smatra se da je s radnikom sklopio ugovor o radu, osim ako poslodavac ne dokaže suprotno.

Prema članku 9. i 10. Zakona o radu, ugovor o radu sklapa se na neodređeno vrijeme, a u iznimnim slučajevima i na određeno ako je prestanak unaprijed utvrđen objektivnim razlozima koji su opravdani rokom, izvršenjem određenog posla ili nastupanjem određenog događaja.

Obvezni sadržaj ugovora o radu propisan je u članku 13. Zakona o radu.

Zakon o obveznim odnosima (NN br. 35/05) u članku 590. definira ugovor o djelu kao dokument kojim se izvođač obvezuje obaviti određeni posao, kao što je izrada ili popravak neke stvari, izvršenje kakva fizičkog ili umnog rada i sl., a naručitelj se obvezuje platiti mu za to naknadu.

Poštivajući pozitivne zakonske propise, a ovisno o vrsti i naravi posla za koje se sklapa ugovor, institucija koja ugošćuje znanstvenika može odabrati i sklopiti ugovor o radu ili ugovor o djelu sa

znanstvenikom. Sukladno navedenom sa znanstvenikom se može sklopiti i ugovor o gostovanju koji je u pravnom prometu izjednačen sa ugovorom o radu ukoliko sadrži sve bitne elemente ugovora o radu propisane u članku 13. Zakona o radu.

*Preporuča se da se sa svim postupcima za reguliranje boravka u svrhu znanstvenog istraživanja počne **6 mjeseci** prije dolaska u Republiku Hrvatsku.*

2.3. Privremeni boravak u svrhu rada na temelju radne dozvole

2.3.1. Zapošljavanje stranog znanstvenika u javnoj znanstvenoj ustanovi

Opći uvjet za izbor za znanstveno radno mjesto jest upis u Upisnik znanstvenika u istom ili višem znanstvenom zvanju (čl. 41. St. 3. Zakona). Stoga će strani znanstvenik prije prijave za izbor na bilo koje znanstveno mjesto morati proći kroz proceduru upisa u Upisnik (što podrazumijeva i izbor u znanstveno zvanje), te proceduru priznavanja inozemne obrazovne kvalifikacije (diplome ili druge isprave). Znanstvena organizacija može uz opće propisati i posebne uvjete za pojedino znanstveno radno mjesto.

1. Priznavanje inozemne visokoškolske kvalifikacije (v. POGLAVLJE 3)

2. Izbor u zvanje

Ukoliko je stranom znanstveniku priznata inozemna visokoškolska kvalifikacija i on ispunjava ostale uvjete za izbor u zvanje, propisane posebnim pravilnikom objavljenim u Narodnim novinama, tada može i on, ili znanstvena ustanova za njega, podnijeti zahtjev za izbor u zvanje. Izbor u znanstvena znanja i znanstveno-nastavna zvanja uređen je slijedećim propisima:

- Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN, 123/03, 198/03, 105/04, 174/04. i 46/07), čl. 33 (znanstvena zvanja) i čl. 95 (znanstveno-nastavna zvanja)
- Pravilnik o uvjetima za izbor u *znanstvena zvanja* (NN 84/05): http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2005_07_84_1633.html

- Odluka o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora u *znanstveno-nastavna zvanja* (NN 106/06): <http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/128119.html>

Izbor u znanstvena znanja

Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (dalje: Zakon) razlikuje tri znanstvena zvanja: znanstveni suradnik, viši znanstveni suradnik i znanstveni savjetnik. Uvjeti za izbor u svako od tih znanja propisani su u čl. 32. Zakona, te se svode na:

- Doktorat znanosti

Strani istraživač će prethodno morati pokrenuti postupak priznavanja inozemne visokoškolske kvalifikacije (doktorata) pred Agencijom za znanost i visoko obrazovanje. Sukladno Zakonu o priznavanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija (NN 138/06), odluka se donosi na temelju mišljenja nacionalnog ENIC/NARIC ureda.

- Objavljeni znanstveni radovi

Sukladno čl. 32. st.5. Zakona, ovaj uvjet je detaljnije preciziran Pravilnikom o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja koji donosi Nacionalno vijeće za znanost. Pravilnik je posebno propisao pravila vezana uz publikacije u svakom pojedinom znanstvenom području (prirodne, društvene, humanističke, tehničke znanosti itd.).

Izbor u znanstveno-nastavna zvanja

Zakon predviđa tri znanstveno-nastavna zvanja: docent, izvanredni profesor i redovni profesor. U znanstveno-nastavno zvanje može biti izabrana osoba koja ispunjava uvjete iz čl. 93. St. 1. Zakona, odnosno:

- ako je upisana u Upisnik znanstvenika sa znanstvenim zvanjem stečenim u odgovarajućem polju ili ako ispunjava uvjete za stjecanje tog zvanja te
- ako ispunjava pretpostavke koje posebnom odlukom propisuje Rektorski zbor (Odluka o nužnim uvjetima za ocjenu nastavne i stručne djelatnosti u postupku izbora u znanstveno-nastavna zvanja).

3. Upis u Upisnik znanstvenika

Upisnik znanstvenika vodi Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa u elektroničkom obliku. Upis znanstvenika, nastavnika i suradnika u Upisnik provodi se na temelju odluke o izboru u znanstveno, znanstveno-nastavno, umjetničko-nastavno, naslovno znanstveno-nastavno i suradničko zvanje te odluke o dodjeli počasnog zvanja. Osobe koje nisu izabrane u neko od navedenih zvanja upisuju se na temelju dokaza o stečenom doktoratu (ili magisteriju) znanosti.

Uvjeti i postupak za upis u Upisnik znanstvenika, brisanje iz Upisnika, ustroj i način vođenja Upisnika, sadržaj obrasca za podnošenje zahtjeva za upis i obrasca za izvod iz Upisnika te druga pitanja od značaja za upis propisani su Pravilnikom o Upisniku znanstvenika (NN 72/04 i 82/10) koji je donio ministar znanosti, obrazovanja i športa temeljem članka 23. stavka 7. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04 i 46/07). U stavku 8. istog Zakona navodi se da se iz državnog proračuna ne mogu financirati znanstvenici koji nisu upisani u Upisnik.

U Upisnik se upisuju:

1. znanstvenici izabrani u znanstvena zvanja znanstvenog suradnika, višeg znanstvenog suradnika i znanstvenog savjetnika,
2. nastavnici izabrani u znanstveno-nastavna zvanja ili umjetničko-nastavna zvanja docenta, izvanrednog profesora i redovitog profesora.

Osim osoba navedenih pod 1. i 2. u Upisnik se upisuju još i osobe koje su:

3. izabrane u suradnička zvanja asistent i viši asistent,
4. osobe koje su stekle akademski stupanj doktora znanosti.

Napomena: u Upisnik se upisuju i osobe koje obrane magisterij znanosti u skladu s propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju.

Postupak upisa pokreće se temeljem zahtjeva za upis koji podnosi:

1. znanstvena organizacija ili druga pravna osoba upisana u Upisnik znanstvenih organizacija (u daljnjem tekstu: znanstvena organizacija) za svog zaposlenika,
2. osoba koja nije u radnom odnosu u znanstvenoj organizaciji nakon provedenog postupka izbora u zvanje,

3. osoba koja nije izabrana u neko od zvanja koje je osnova za upis, a stekla je akademski stupanj doktora (odnosno magistra) znanosti.

Važni linkovi:

- Obrazac za upis u Upisnik znanstvenika: <http://public.mzos.hr/fgs.axd?id=16091>
- Informacije MZOŠ-a: <http://public.mzos.hr/Default.aspx?art=5492&sec=3139>
- Pravilnik o Upisniku znanstvenika: http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2004_06_72_1475.html
- Izmjena Pravilnika kojom se uklanja uvjet državljanstva (te time otvara mogućnost zapošljavanja stranih znanstvenika na znanstvenim radnim mjestima financiranim iz državnog proračuna): http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2010_07_82_2346.html

2.3.2. Izdavanje radne dozvole strancu

1. korak – Nadležna policijska uprava/policijska postaja

- zahtjev za izdavanje radne dozvole za stranca (obrazac 9a¹) podnosi poslodavac (pravna ili fizička osoba) u nadležnoj policijskoj upravi/policijskoj postaji (PU/PP), prema mjestu svog sjedišta – na sljedećem linku nalazi se obrazac <http://www.mup.hr/UserDocsImages/obr9a.pdf>
- uz zahtjev za izdavanje radne dozvole (godišnja kvota/izvan kvote) poslodavac je dužan priložiti²:
 1. ugovor o radu odnosno pisanu potvrdu o sklopljenom ugovoru o radu ili drugi odgovarajući ugovor³
 2. podatke o radnom mjestu ili vrsti posla i uvjetima rada
 3. dokaz o stručnoj spremi i osposobljenosti stranca
 4. dokaz o registraciji trgovačkog društva, podružnice, predstavništva, obrta, udruge ili ustanove u Republici Hrvatskoj (izvatci iz odgovarajućeg registra ne smiju biti stariji od šest mjeseci)

¹ Obrazac je moguće preuzeti s internet stranica

² Isprave koje se prilažu uz zahtjev moraju biti u izvorniku ili ovjerenom presliku, a strane isprave i u ovjerenom prijevodu na hrvatskom jeziku te ovjerene sukladno posebnim propisima

³ Ugovor o radu ili drugi odgovarajući ugovor poslodavac je dužan dostaviti policijskoj upravi/policijskoj postaji najkasnije u roku od 15 dana od dana izdavanja radne dozvole, ukoliko je zahtjevu za izdavanje radne dozvole priložen predugovor o radu

5. dokaz o podmirenim poreznim obvezama i doprinosima, ne stariji od mjesec dana
6. obrazloženje o opravdanosti zapošljavanja stranca, BON 1, BON 2
7. 20,00 kuna biljega.

Zahtjev za izdavanje odobrenja za privremeni boravak u svrhu rada za stranca može podnijeti i poslodavac policijskoj upravi/policijskoj postaji istodobno sa zahtjevom za izdavanje radne dozvole, na temelju punomoći. U tom slučaju odobrenje boravka preuzima stranac osobno u nadležnoj policijskoj upravi/policijskoj postaji ili u diplomatskoj misiji/konzularnom uredu Republike Hrvatske.

NAPOMENA: Zahtjev za produženje radne dozvole poslodavac mora podnijeti najkasnije 45 dana prije isteka roka važenja izdane radne dozvole. Ukoliko zahtjev ne podnese u navedenom zakonskom roku, podliježe prekršajnoj sankciji.

2. korak – Nadležna policijska uprava/policijska postaja

- policijska uprava/policijska postaja donosi odluku, koja se dostavlja poslodavcu

3. korak – Uplata u pošti/FINA-i/banci

- ukoliko je zahtjev pozitivno riješen, uplaćuje se iznos od 300,00 kn za radnu dozvolu za stranca, naznačeni iznos upravne pristojbe uplaćuje se u pošti / FINA-i / banci, putem opće uplatnice na broj računa koji se dobije u nadležnoj policijskoj upravi/policijskoj postaji (za Državni proračun Republike Hrvatske)

4. korak – Nadležna policijska uprava/policijska postaja

- uz predodnojenje dokaza o uplaćenih 300,00 kuna za radnu dozvolu, nadležna policijska uprava / policijska postaja uručit će poslodavcu radnu dozvolu za stranca, koja se izdaje u obliku rješenja
- radna dozvola izdaje se na određeno vrijeme koje je jednako vremenu na koje se zasniva radni odnos, a najduže do godine dana

2.3.3. Reguliranje privremenog boravka u svrhu rada na temelju radne dozvole

Potrebno je u policijskoj postaji/upravi, diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu predati zahtjev za izdavanje odobrenja za privremeni boravak – obrazac se može pronaći na web-

stranicama MUP-a (obrazac 1A, <http://www.mup.hr/UserDocsImages/obr1A.pdf>). Zahtjevu se prilažu:

1. dvije fotografije u boji veličine 35 x 45 mm,
2. preslika važeće putne isprave,
3. dokaz o osiguranom stanovanju
Dokazom o osiguranom stanovanju smatra se vlasnički list, ugovor o najmu, kupoprodajni ugovor, darovni ugovor i potvrda poslodavca da će strancu radniku ili znanstvenom istraživaču osigurati stanovanje ili snositi troškove stanovanja u Republici Hrvatskoj odnosno potvrda visokog učilišta ili ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja da će studentu osigurati stanovanje u Republici Hrvatskoj.
4. dokaz o zdravstvenom osiguranju,
Državljeni država s kojima Republika Hrvatska nema sklopljen ugovor o socijalnom osiguranju (odnosi se i na državljane NR Kine) zahtjevu za izdavanje odobrenja za prvi privremeni boravak prilažu putno osiguranje, a nakon dolaska u Republiku Hrvatsku po odobrenju privremenog boravka, dužni su se javiti nadležnom uredu Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje radi utvrđivanja prava na zdravstveno osiguranje prema propisima o zdravstvenom osiguranju stranaca u Republici Hrvatskoj.
5. dokaz o osiguranim sredstvima za uzdržavanje
6. uvjerenje o nekažnjavanju
7. **radnu ili poslovnu dozvolu** odnosno potvrdu policijske uprave/postaje o podnesenom zahtjevu za izdavanje radne ili poslovne dozvole, uz obvezu naknadnog dostavljanja jedne od navedenih dozvola.

2.3.4. Radna knjižica

U Zagrebu - Gradski ured za gospodarstvo, rad i poduzetništvo Grada Zagreba, Odjel za rad, Vodnikova 14 nadležan je za izdavanje **radnih knjižica stranim državljanima kojima je odobren stalni boravak ili privremeni boravak u Republici Hrvatskoj, a za njezino izdavanje trebaju priložiti slijedeće:**

- popunjeni i potpisani obrazac br. 2 (zahtjev za izdavanje radne knjižice)
- nepopunjenu radnu knjižicu koja se zajedno s obrascem 2. kupuje u Narodnim novinama,
- stranac s *odobrenim stalnim boravkom* treba priložiti: osobnu iskaznicu za stranca na stalnom boravku u Gradu Zagrebu ili ako nema osobnu iskaznicu onda putnu ispravu s

upisanim odobrenim stalnim boravkom u RH te uz nju i uvjerenje o prijavljenom boravku na području Grada Zagreba,

- stranac s *odobrenim privremenim boravkom* treba priložiti: putnu ispravu s upisanim odobrenim privremenim boravkom u svrhu rada ili upisanim odobrenim privremenim boravkom u svrhu spajanja obitelji s hrvatskim državljaninom, strancem na stalnom boravku ili azilantom odnosno upisanim odobrenim privremenim boravkom u svrhu temeljem koje sukladno odredbama Zakona o strancima (NN, br. 79/07) može raditi u Republici Hrvatskoj bez radne ili poslovne dozvole.
- Uz izvorne isprave stranac je dužan priložiti i njihove preslike čiju istovjetnost izvorniku ovjerava službena osoba koja vodi postupak.

ZA UPIS PODATAKA IZ NOVOSTEČENE ISPRAVE O OBRAZOVANJU POTREBNO JE PRILOŽITI:

- radnu knjižicu,
- osobnu iskaznicu,
- ispravu o obrazovanju u izvorniku ili uredno ovjerenoj preslici od strane javnog bilježnika. Ako ista glasi na djevojačko prezime ili bivše prezime onda treba priložiti na uvid Vjenčani list, Rodni list ili Izvadak iz matice rođenih (vidi napomenu pod toč. 6.). Ako je novostečena isprava o obrazovanju inozemna, osim nje u izvorniku treba priložiti njezin izvorni ovjereni prijevod od strane stalnog sudskog tumača te odgovarajuće rješenje nadležnog upravnog tijela RH o njezinom priznavanju.

Prema Zakonu o priznavanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija (NN, br. 158/03 i 198/03 i 138/06) priznavanje inozemnih školskih kvalifikacija o završenom osnovnom i srednjem obrazovanju, dijelovima tog obrazovanja i oblicima stručne osposobljenosti i usavršavanja za određene poslove i zanimanja obavlja Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH, a stručno priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija obavlja Agencija za znanost i visoko obrazovanje RH. Navedenom priznavanju ne podliježu školske svjedodžbe, diplome i druge javne isprave o stečenoj naobrazbi izdane do 08. listopada 1991. godine u obrazovnim ustanovama na području bivše SFRJ. Ako iste nisu izdane na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu potrebno je uz njihov izvornik priložiti na uvid i ovjereni prijevod od strane stalnog sudskog tumača).

2.4. Legalizacija/nadovjera stranih javnih isprava radi korištenja u RH

Javne isprave izdane u inozemstvu mogu se upotrijebiti u Republici Hrvatskoj (osim ako drukčije nije određeno dvostranim ili mnogostranim ugovorima) ako su legalizirane u skladu s propisima zemlje izdavanja i nadovjerene u hrvatskoj diplomatskoj misiji ili konzularnom uredu u toj državi (uz prijevod na hrvatski jezik), ili, ako se nakon legalizacije, u skladu s propisima države izdavanja, nadovjere u diplomatsko/konzularnom predstavništvu te države u Republici Hrvatskoj i legaliziraju (nadovjere) u Ministarstvu vanjskih poslova Republike Hrvatske.

U slučaju da Republika Hrvatska nema diplomatsko/konzularno predstavništvo u državi izdavanja isprave, a niti ta država nema diplomatsko/konzularno predstavništvo u Republici Hrvatskoj, legalizacija (nadovjera) obavlja se u trećoj državi, u kojoj obje države imaju diplomatsko/konzularno predstavništvo i to na sljedeći način: nakon ovjere isprave od strane nadležnih tijela države u kojoj je izdana, ispravu nadovjerava njezino diplomatsko/konzularno predstavništvo u trećoj državi, zatim ministarstvo vanjskih poslova treće države i na kraju diplomatsko/konzularno predstavništvo Republike Hrvatske u toj trećoj državi.

U Ministarstvu vanjskih poslova i europskih integracija može se provjeriti ukoliko je potrebno napraviti i legalizaciju isprava izdanih od strane nadležnih tijela određene države radi upotrebljavanja u RH i to na sljedećem broju tel: 01 4598 086, a informacije se također mogu dobiti u diplomatsko konzularnim predstavništvima RH u inozemstvu <http://www.mvpei.hr/MVP.asp?pcpid=13>

2.5. Produženje privremenog boravka

Odobrenje privremenog boravka izdaje se s rokom važenja do jedne godine te je isti potrebno produžiti ukoliko se namjerava nastaviti sa znanstvenim istraživanjem u RH.

Zahtjev za produžavanjem privremenog boravka potrebno je podnijeti najkasnije 30 dana prije isteka važenja nadležnoj policijskoj postaji/ upravi prema mjestu obavljanja poslova. Ako stranac u propisanom roku ne podnese zahtjev za produženje privremenog boravka, kaznit će se novčanom kaznom (članak 203. stavak 1. točka 2. Zakona).

*Za produženje privremenog boravka potrebna je sljedeća **dokumentacija**:*

1. Dopis – primjer u prilogu br. 6.

2. Zahtjev (obrazac 1a) – nalazi se na web stranicama MUP-a, a može se kupiti i na šalteru (<http://www.mup.hr/userdocsimages/obr1a.pdf>) ;
3. Ugovor o gostovanju ili drugi dokaz o svrhi boravka
4. 2 fotografije u boji (35 x 45 mm);
5. Preslika važeće putne isprave i original - na uvid - pečat ulaska u Republiku Hrvatsku;
6. Dokaz o osiguranom stanovanju
7. Dokaz o osiguranim sredstvima za uzdržavanje
8. **Potvrdu Porezne uprave da su sva dugovanja podmirena**

Potvrda o nekažnjavanju **nije** potrebna, kako je slučaj prilikom odobrenja prvog privremenog boravka.

2.6. Stalni boravak u RH

Zahtjev za stalnim boravkom može se podnijeti po proteku roka od 5 godina neprekinutog privremenog boravka na teritoriju u RH. Smatra se da je stranac neprekidno boravio u Republici Hrvatskoj, ako je u razdoblju od pet godina izbivao višekratno do 10 mjeseci ili jednokratno do 6 mjeseci.

Stalni boravak odobrit će se strancu koji:

1. ima valjanu stranu putnu ispravu,
2. ima sredstva za uzdržavanje,
3. ima zdravstveno osiguranje,
4. poznaje hrvatski jezik i latinično pismo te hrvatsku kulturu i društveno uređenje,
5. ne predstavlja opasnost za javni poredak, nacionalnu sigurnost ili javno zdravlje,
6. ima osigurano stanovanje.

2.7. Prijava boravišta i promjena adrese/stana

Ukoliko je naljepnica odobrenja boravka unesena u diplomatskoj misiji/ konzularnom uredu RH, stranac je dužan u roku od 30 dana od dana unosa naljepnice u putnu ispravu prijaviti svoje boravište policijskoj upravi/ postaji.

Stranac na privremenom boravku dužan je prijaviti boravište i adresu stanovanja te promjenu boravišta i promjenu adrese stanovanja u roku od 3 dana od ulaska u RH, odnosno od dana promjene boravišta ili adrese stanovanja u nadležnoj policijskoj upravi/ postaji (čl. 151. Zakona o strancima)

2.8. Privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji

Članovi uže obitelji stranca koji ima odobren privremeni boravak u svrhu znanstvenog istraživanja u RH, sukladno čl. 67. Zakona o strancima mogu zatražiti privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji. Član uže obitelji znanstevog istraživača zahtjev podnosi sukladno čl. 48. u diplomatskoj misiji/ konzularnom uredu RH u inozemstvu te uz Obrazac 1a (<http://www.mup.hr/UserDocImages/obr1A.pdf>) prilaže sljedeće:

1. 2 FOTOGRAFIJE U BOJI (35 x 45 mm);
2. PRESLIKA VAŽEĆE PUTNE ISPRAVE I ORIGINAL- na uvid- pečat ulaska u Republiku Hrvatsku;
3. DOKAZ O OSIGURANOM STANOVANJU
4. DOKAZ O OSIGURANIM SREDSTVIMA ZA UZDRŽAVANJE;
5. DOKAZ O ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU
6. UVJERENJE O NEKAŽNJAVANJU države čiji je državljanin ili u kojoj ima odobren boravak (ne starije od 6 mj.)
7. IZVOD IZ MATIČNE KNJIGE VJENČANIH/ ROĐENIH

Kad se radi o članovima uže obitelji znanstvenih istraživača koji imaju odobren privremeni boravak u RH, kao važeći dokaz o stanovanju i uzdržavanju mogu se uzeti u obzir i dokazi koje je

već u postupku odobrenja privremenog boravka priložio znanstveni istraživač u dijelu koji se odnose na stanovanje i uzdržavanje.

Odobrenje privremenog boravka u svrhu spajanja obitelji se izdaje s rokom važenja do jedne godine, odnosno do isteka važenja odobrenja privremenog boravka znanstvenika na temelju kojega se odobrenje traži.

Ukoliko se radi o slučaju poligamnog braka u RH će se privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji dozvoliti samo jednom bračnom drugu.

Stranac koji ima odobren privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji ostvaruje pravo na obrazovanje, usavršavanje, rad i samozapošljavanje. No samo u slučaju da se radi o odobrenom privremenom boravku u svrhu spajanja obitelji sa hrvatskim državljaninom, strancem na stalnom boravku ili azilantom tada član uže obitelji može raditi u RH bez ishođenja radne ili poslovne dozvole. U protivnome je potrebno ishoditi radnu ili poslovnu dozvolu (ako je odobren privremeni boravak u svrhu spajanja obitelji sa strancem na privremenom boravku).

3. Priznavanje inozemnih obrazovnih kvalifikacija

3.1. Pravo na priznavanje inozemnih obrazovnih kvalifikacija

Priznavanje je upravni postupak koji se provodi radi priznavanja inozemne obrazovne kvalifikacije u svrhu pristupa obrazovanju ili zapošljavanju u Republici Hrvatskoj, ili razdoblja obrazovanja u svrhu nastavka obrazovanja u Republici Hrvatskoj. Pravo na priznavanje inozemnih obrazovnih kvalifikacija imaju hrvatski državljani, strani državljani i osobe bez državljanstva.

S obzirom na vrstu kvalifikacije čije se priznavanje traži, razlikuje se:

- **Priznavanje osnovnoškolskih i srednjoškolskih kvalifikacija** – što je u nadležnosti Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa
- **Priznavanje strukovnih kvalifikacija (1-2 godina trajanja nakon srednje škole)** – što je u nadležnosti Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa
- **Priznavanje visokoškolskih kvalifikacija**, gdje se razlikuje:
 1. akademsko priznavanje (u svrhu nastavka obrazovanja u RH) – što je u nadležnosti sveučilišta, veleučilišta i visokih škola
 2. stručno priznavanje (u svrhu zapošljavanja u RH) – što je u nadležnosti Agencije za znanost i visoko obrazovanje
 3. priznavanje razdoblja studija (radi završavanja visokoškolskog obrazovanja u RH nakon započetog studija u inozemstvu) – što je u nadležnosti sveučilišta, veleučilišta i visokih škola
- **Priznavanje specijalizacija i stručnih ispita** – što je u nadležnosti resornih ministarstava i strukovnih organizacija.

Inozemna visokoškolska kvalifikacija – podrazumijeva formalni naziv za određenu razinu odnosno stupanj stečenih znanja, vještina i kompetencija koji se dokazuje inozemnom diplomom ili drugom javnom ispravom koje izdaje nadležna ustanova.

Da bi se neka inozemna kvalifikacija smatrala inozemnom visokoškolskom kvalifikacijom, potrebno je da kao takva (visokoškolska) bude definirana u državi izdavanja i da se njome potvrđuje uspješno završen inozemni visokoškolski program.

Vrednovanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija – podrazumijeva procjenu razine, odnosno stupnja inozemne visokoškolske kvalifikacije pojedinca, koju daje Vijeće za vrednovanje

inozemnih visokoškolskih kvalifikacija, odnosno u slučaju akademskog priznavanja stručno tijelo visokog učilišta određeno statutom, na temelju kriterija koje utvrđuje Nacionalni ENIC/NARIC ured.

3.2. Inozemne obrazovne kvalifikacije koje se mogu priznati od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa

- O završenom osnovnom obrazovanju
- O završenom srednjem obrazovanju
- O razdobljima ovoga obrazovanja (završeni razred, polugodište ili kraće razdoblje školske godine osnovne ili srednje škole)
- O programima obrazovanja odraslih,
 - osnovnog školovanja,
 - za stjecanje srednje školske spreme,
 - za stjecanje srednje stručne spreme,
 - za stjecanje niže stručne spreme,
 - programa prekvalifikacije,
 - programa usavršavanja,
 - programa učenja stranih jezika.

Zahtjev se podnosi na adresu:

MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA
Donje Svetice 38
10 000 Zagreb

Zahtjev se rješava u Odjelu za priznavanje inozemnih obrazovnih kvalifikacija, Uprave za zajedničke programe.

Kontakt telefon: + 385 1 4594 585, + 385 1 4594 444
E-pošta: priznavanje@mzos.hr

Informacije putem telefona daju se svakim radnim danom (ponedjeljak-petak) samo u razdoblju od 8.30 do 12,00 sati.

Važne obavijesti

1. Stranci dokazuju državljanstvo preslikom putovnice, ili druge isprave priznate međunarodnim ugovorom.
2. Za maloljetne učenike zahtjev podnosi zakonski zastupnik.
3. Prijevodi na hrvatski jezik potrebni su za sve inozemne obrazovne kvalifikacije koje nisu izdane na hrvatskom jeziku ili latiničnom pismu. Prijevodi stalnih sudskih tumača na hrvatski jezik iz drugih država uvažavaju se samo ukoliko su ovjereni potpisom predsjednika nadležnog suda ili drugog tijela koje u toj državi izdaje ovlaštenje za rad stalnom sudskom tumaču.
4. Za točnost podataka odgovara podnositelj zahtjeva svojim potpisom zahtjeva.
5. Ako zahtjevu nije priložena potrebna dokumentacija bit ćete pismenim putem obaviješteni o potrebnoj nadopuni.
6. Inozemne svjedodžbe, diplome i druge javne isprave o završenom osnovnom i srednjem obrazovanju, završenim razredima ili razdobljima srednjeg obrazovanja i o oblicima stručne osposobljenosti i usavršavanja za određene poslove i zanimanja, izdane od strane obrazovnih ustanova u Bosni i Hercegovini (Federacija BiH, Republika Srpska i Distrikt Brčko), u Republici Kosovo, u državama bivšeg SSSR, Rumunjske, Albanije i Bugarske čije se priznavanje traži radi nastavka obrazovanja ili zapošljavanja u Republici Hrvatskoj, moraju biti nadovjerene pečatom Apostille. Nadovjeru pečatom Apostille obavlja sud nadležan za mjesto u kojemu je sjedište obrazovne ustanove koja je izdala inozemnu svjedodžbu, diplomu ili drugu javnu obrazovnu ispravu.
7. Zahtjev se podnosi na adresu:
MINISTARSTVO ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA
Donje Svetice 38
10000 Zagreb
8. Kontakt telefon; + 385 1 4594 444; +385 1 4594 585, svakim radnim danom od 8:30 sati do 12: sati.
9. Obrazac zahtjeva možete ispisati sa stranica Ministarstva.

Radi velikog broja zaprimljenih zahtjeva, postupak priznavanja može trajati i duže od 60 dana, a radi obveze provjere vjerodostojnosti inozemnih obrazovnih kvalifikacija stečenih u Bosni i Hercegovini, te pokretanja odgovarajućih postupaka u vezi s tim, postupak priznavanja inozemnih obrazovnih kvalifikacija izdanih u Bosni i Hercegovini traje dok Ministarstvo ne zaprimi tražene rezultate provjere ili okončanog postupka.

3.3. Priznavanje inozemne visokoškolske kvalifikacije

Priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija vrši se radi zapošljavanja (stručno priznavanje) ili nastavka obrazovanja (akademsko priznavanje) u Republici Hrvatskoj, a temeljem Zakona o priznavanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija (NN, br. [158/2003](#) i [198/2003](#)), odnosno Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija (NN, br. [138/2006](#)). Stupanjem na snagu Zakona o priznavanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija prestaje vrijediti Zakon o priznavanju istovrijednosti stranih školskih svjedodžbi i diploma koji je podrazumijevao postupak tzv. nostrifikacije.

Stupanjem na snagu Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o priznavanju inozemnih obrazovnih kvalifikacija nadležnost za akademsko priznavanje preuzeli su Uredi za akademsko priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija na sveučilištu, veleučilištu ili visokoj školi, dok nadležnost za stručno priznavanje ima **Agencija za znanost i visoko obrazovanje, Nacionalni ENIC/NARIC ured**.

Više informacija o stručnom priznavanju i potrebnoj dokumentaciji možete pronaći na web stranicama Agencije za znanost i visoko obrazovanje (<http://www.azvo.hr/Default.aspx?sec=209>). Optimalan rok trajanja procesa za stručno priznavanje je 3 mjeseca od datuma zaprimanja potpune dokumentacije.

Uredi za akademsko priznavanje:

Sveučilište u Zagrebu

Ured za akademsko priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija

Trg maršala Tita 14, 10000 Zagreb

tel: 01 4564 273, 01 4564 276 fax: 01 4564 274

kontakt osoba: Mirjana Fuchs

e-mail: mfuchs@unizg.hr

Sveučilište J.J. Strossmayera u Osijeku

Ured za akademsko priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija

Trg Sv.Trojstva 3, 31000 Osijek,

tel: 031 224 125

kontakt osoba: Višnja Vukovic

e-mail: vvukovic@unios.hr

Sveučilište u Rijeci

Ured za akademsko priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija

Trg brace Mažuranica 10, 51000 Rijeka

tel: 051 406-589 fax: 051 406 585

kontakt osoba: Maja Juretic

e-mail: mjuretic@uniri.hr

Sveučilište u Splitu

Ured za akademsko priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija

Livanjska 5, 21 000 Split

tel: 021 558 219

kontakt osoba: prof. dr. sc. Dragan Bolanča

e-mail: dragan.bolanca@unist.hr

Sveučilište u Zadru

Ured za akademsko priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija

Mihovila Pavlinovica 1, 23 000 Zadar

tel: 023 200 596

fax: 023 316 882

kontakt osoba: Paola Bajlo Kalmeta, prof.

e-mail: pkalmeta@unizd.hr

Sveučilište u Dubrovniku

Ured za akademsko priznavanje inozemnih visokoškolskih kvalifikacija

Cire Carica 4, 20000 Dubrovnik

kontakt osoba: Natalia Stagl Škaro

e-mail: natalia@unidu.hr

4. Socijalno osiguranje

4.1. Međunarodni ugovori o socijalnom osiguranju

U **svrhu zaštite** svojih građana u inozemstvu Republika Hrvatska sklopila je s drugim državama niz međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju. U prilogu je naveden popis država s kojima RH primjenjuje ugovore o socijalnom osiguranju.

Njihovom primjenom u praksi građani Republike Hrvatske, koji su zaposleni ili borave u inozemstvu, kao i članovi njihovih obitelji, ostvaruju svoja prava na temelju rada, odnosno osiguranja u inozemstvu, a time i na odgovarajuće oblike socijalne sigurnosti (mirovinsko i zdravstveno osiguranje i slično).

Međunarodni su ugovori o socijalnom osiguranju, prema Ustavu Republike Hrvatske, dio unutarnjeg pravnog poretka, a po pravnoj su snazi iznad zakona (*lex specialis*) te prema tome imaju prednost pred domaćim zakonodavstvom.

Na temelju međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, koje je Republike Hrvatska sklopila i primjenjuje, osiguranici na koje se odnosi pojedinačni ugovor mogu ostvariti sva prava iz hrvatskog sustava mirovinskog osiguranja u dijelu koji je razmjeran trajanju staža navršenog u Republici Hrvatskoj. Ona prava koja ovise o trajanju navršenog mirovinskog staža, stječu se na osnovi zbrajanja staža navršenog u Republici Hrvatskoj i u stranoj državi. Također se na isti način stječe drugi dio mirovinskog davanja iz strane države.

Republika Hrvatska primjenjuje ugovore o socijalnom osiguranju sa sljedećim državama:

- **Ugovori na snazi** koje je Republika Hrvatska sklopila nakon osamostaljenja sa sljedećim državama: **Australijom, Austrijom, Belgijom, Bosnom i Hercegovinom, Bugarskom, Crnom Gorom, Češkom, Danskom, Italijom, Luksemburgom, Kanadom, Kanadskom pokrajinom Quebec, Mađarskom, Makedonijom, Nizozemskom, Njemačkom, Slovenijom, Slovačkom, Srbijom, Švicarskom.**

Napomena: **Ugovor** o socijalnom osiguranju s **Turskom** je potpisan, ali još nije stupio na snagu.

- **Ugovori** koje je sklopila bivša Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija (SFRJ), a koje je Republika Hrvatska preuzela i još ih primjenjuje su konvencije sa slijedećim državama: **Francuskom, Norveškom, Poljskom, Švedskom, Ujedinjenim Kraljevstvom Velike Britanije i Sjeverne Irske** (do sklapanja ugovora o socijalnom osiguranju između Republike Hrvatske i ovih država primjenjuju se ugovori preuzeti od bivše SFRJ).

Ugovori u postupku sklapanja:

- Dovršeni stručni pregovori o nacrtima ugovora s državama: **Francuskom, Novim Zelandom te Ujedinjenim Kraljevstvom Velike Britanije i Sjeverne Irske**, ali navedeni ugovori još nisu potpisani.
- Pregovori za sklapanje ugovora u tijeku s državama: **Poljskom, Čileom, Rumunjskom i Argentinom**.

4.2. Mirovinsko osiguranje

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje (HZMO) je nadležan za provođenje postupka za ostvarivanje prava na inozemne mirovine iz svih država s kojima Republika Hrvatska ima ugovore o socijalnom osiguranju. U tom postupku HZMO zaprima i kompletira zahtjeve hrvatskih državljana za ostvarivanje prava na inozemnu mirovinu iz svih država ugovornica pri čemu rješava i pitanja prava na hrvatsku mirovinu. To vrijedi i obrnuto, pa hrvatski državljani koji žive u inozemstvu svoje zahtjeve podnose tamošnjim mirovinskim fondovima koji ih kompletiraju i proslijeđuju HZMO.

Države ugovornice, ako je potrebno za ispunjavanje uvjeta prema njihovim propisima, pribrajaju hrvatski mirovinski staž, kao što i HZMO za stjecanje prava na hrvatsku mirovinu pribraja inozemni mirovinski staž. Međutim, svaka država plaća mirovinu samo za dio staža ostvaren u njoj i svaka svoju mirovinu plaća izravno korisniku u drugoj državi. Isplata hrvatske i inozemne mirovine potpuno je neovisna jedna o drugoj. HZMO i inozemni mirovinski fondovi pružaju jedni drugima pravnu pomoć.

Hrvatski državljani, korisnici inozemnih mirovina, pri povratku u Republiku Hrvatsku, trebaju samo otvoriti **devizni račun** u nekoj od banaka te broj tog računa i promjenu adrese javiti inozemnom mirovinskom zavodu. Dakle, samo na osnovi izjave korisnika da želi isplatu u RH, dobivene nove adrese i deviznog računa inozemni mirovinski zavodi isplaćuju svoje mirovine u RH.

HZMO posreduje i pomaže korisnicima u popunjavanju "potvrda o životu" koje inozemni mirovinski zavodi korisnicima šalju jednom godišnje. Prema tome, za pravnu i stručnu pomoć pri isplati inozemnih mirovina, korisnici se trebaju u Republici Hrvatskoj javiti isključivo **HZMO**. "Potvrde o životu" također mogu ovjeriti u HZMO kao i kod javnih bilježnika. Isto tako, za vrijeme dok prebivaju u inozemstvu, korisnici mirovina u svakoj državi za pomoć i savjet trebaju se javiti isključivo mirovinskom zavodu koji im je priznao pravu na mirovinu. Svi mirovinski zavodi daju besplatnu stručnu pomoć i savjete korisnicima mirovine.

U slučaju stjecanja i isplate inozemnih mirovina iz država s kojima RH **nema** ugovor o socijalnom osiguranju, HZMO ne posreduje, ali u tim kao i svim drugim slučajevima pruža stručnu pomoć u svojoj Središnjoj službi. U državama s kojima RH još nema ugovor o socijalnom osiguranju, pomoć također pružaju **hrvatska diplomatska i konzularna predstavništva** sa sjedištem u tim državama.

4.3. Postupak ostvarivanja prava primjenom međunarodnih ugovora

Postupak ostvarivanja prava primjenom međunarodnih ugovora pokreće se podnošenjem zahtjeva nadležnoj službi Zavoda (tj. HZMO).

(Vidi <http://www.mirovinsko.hr/default.asp?id=97> i http://www.mirovinsko.hr/UserDocsImages/publikacije/brosure/Vodic_o_pravima_iz_mirovinskog_osiguranja_svibanj2008.pdf, str.19.)

Ugovorima o socijalnom osiguranju uređeno je da zahtjev podnesen za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja prema pravnim propisima jedne države ugovornice, vrijedi kao zahtjev za mirovinu podnesen istodobno prema pravnim propisima druge države ugovornice.

Zavod će po službenoj dužnosti, pokrenuti postupak i proslijediti obradu zahtjeva inozemnom nositelju mirovinskog osiguranja. Pritom će uzeti u obzir i propise inozemnog nositelja te obavijestiti osiguranika o prosljeđivanju zahtjeva inozemnom nositelju mirovinskog osiguranja ili o nesvrishodnosti pokretanja postupka (npr. radi neispunjavanja uvjeta prema propisima inozemnog nositelja). Na isti će način, inozemni nositelj osiguranja, ako se zahtjev podnosi u inozemstvu, pokrenuti postupak prema hrvatskom nositelju osiguranja (tj. HZMO).

U pogledu ostvarivanja prava i određivanja davanja iz mirovinskog osiguranja primjenjuju se propisi o mirovinskom osiguranju koji se primjenjuju u Republici Hrvatskoj. Tako će osiguraniku koji ispunjava zakonske uvjete za ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja samo na temelju

razdoblja osiguranja ostvarenih u Republici Hrvatskoj, pravo biti priznato i davanje određeno samo na temelju tih razdoblja, bez primjene međunarodnog ugovora (tzv. „**samostalna mirovina**“).

Ako osiguranik ne ispunjava uvjete za ostvarivanje prava samo na temelju razdoblja osiguranja ostvarenih u Republici Hrvatskoj, hrvatski će nositelj osiguranja uzeti u obzir i razdoblja osiguranja navršena u inozemstvu – u nekoj od država s kojima Republika Hrvatska ima važeći međunarodni ugovor o socijalnom osiguranju – ali će davanje iz hrvatskog osiguranja biti određeno samo na temelju razdoblja osiguranja navršenih u Republici Hrvatskoj („**razmjerni dio mirovine**“).

Izuzetak od navedenog je primjena ugovora izborom povoljnije mirovine – „*opcijom*“ osiguranika. **Pravo opcije** ustanovljeno je konvencijama s **Kraljevinom Belgijom, Republikom Francuskom i Ujedinjenim kraljevstvom Velike Britanije i Sjeverne Irske**.

Osiguraniku će se primjenom navedenih ugovora, ako ispunjava uvjete, priznati pravo na mirovinu iz hrvatskog mirovinskog osiguranja samo na temelju razdoblja osiguranja ostvarenih u Republici Hrvatskoj (tzv. „samostalna mirovina“) i pravo na razmjerni dio mirovine iz hrvatskog mirovinskog osiguranja uračunavanjem razdoblja osiguranja navršenih u inozemstvu.

Osiguranik nakon toga bira isplatu povoljnije mirovine, uzimajući u obzir da u isplati mora biti ista vrsta mirovine u Republici Hrvatskoj i inozemstvu, što znači da se mogu isplaćivati ili razmjerni dijelovi mirovina iz obiju država ili „samostalne mirovine“ iz obiju država ugovornica.

Za provedbu postupka primjenom međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju u Republici Hrvatskoj nadležan je **Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje – Središnja služba u Zagrebu – Sektor provedbe međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju**. Kao izuzetak od ovoga, za provedbu postupka primjenom ugovora s **Austrijom, Bosnom i Hercegovinom, Crnom Gorom, Makedonijom, SR Njemačkom, Srbijom**, i Sporazuma sa **Slovenijom**, ovlaštene su i te poslove obavljaju **područne službe Zavoda** - osim područnih službi u Čakovcu, Virovitici i Gospiću, za koje te poslove obavljaju područne službe u Varaždinu, Bjelovaru, odnosno Središnja služba u Zagrebu.

Pri rješavanju zahtjeva za priznanje prava na mirovinu primjenom međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, razdoblja osiguranja navršena u inozemstvu moraju biti potvrđena od strane nositelja mirovinskog osiguranja države ugovornice, kako bi ih Zavod mogao pribrojiti

hrvatskim razdobljima osiguranja, radi ispunjenja uvjeta staža, propisanih za stjecanje prava na mirovinu iz hrvatskog osiguranja.

4.4. Podnošenje zahtjeva za utvrđivanje inozemnog staža

Osiguranici koji su radili u inozemstvu, a u **sljedećih pet godina** ispunjavaju uvjete za ostvarivanje prava na mirovinu iz hrvatskog osiguranja, trebaju podnijeti *Zahtjev za utvrđivanje razdoblja osiguranja navršenih u inozemstvu*. Zahtjev možete naći na sljedećem linku:

http://www.mirovinsko.hr/UserDocsImages/tiskanice/Zahtjev_utvrdivanjeosiguranjainozemstvo.pdf i poslati ga poštom ili osobno predati u područnoj službi Zavoda prema mjestu prebivališta. Posebno se to odnosi na osiguranike koji su radili u državama nastalim raspadom bivše Jugoslavije jer razdoblja zaposlenja u Makedoniji, Sloveniji, Bosni i Hercegovini, Srbiji ili Crnoj Gori, iako upisana u radnoj knjižici, moraju, u skladu s odredbama međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju, obvezno biti potvrđena od strane nositelja mirovinskog osiguranja tih država. Napominjemo da se zahtjev za utvrđivanje mirovinskog staža ne smatra zahtjevom za priznanje prava na mirovinu.

Osim toga, kako bi ubrzao postupak ostvarivanja prava iz mirovinskog osiguranja i tako poboljšao kvalitetu svojih usluga osiguranicima, Zavod je na svojoj internetskoj stranici, u dijelu pod nazivom „Korisničke stranice“, omogućio svakom osiguraniku uvid u njegove prijavno-odjavne podatke i podatke o stažu i plaći u bazama podataka Zavoda, te u podatke o tome gdje se trenutno nalazi njegov spis, odnosno u kojoj je fazi postupak u povodu njegovog zahtjeva. Putem „korisničkih stranica“ također se može poslati zahtjev za informativni izračun mirovine te pregledati dostavljeni izračun, kao i popuniti i poslati zahtjev za pretkompletiranje (obavijest o namjeri podnošenja zahtjeva za starosnu ili prijevremenu starosnu mirovinu) radi ubrzanja postupka nakon predaje zahtjeva za mirovinu.

Informacije vezane uz ostvarivanje prava iz mirovinskog osiguranja i doplatka za djecu mogu se dobiti, osim na internetskoj stranici i preko Pozivnog centra – 01/ 48 91 666 i besplatnog Otvorenog telefona Zavoda – 0800 63 63 63, radnim danom od 8 do 16 sati.

5. Zdravstveno osiguranje

Zdravstveno osiguranje u Hrvatskoj uključuje obvezno, dopunsko i privatno zdravstveno osiguranje.

5.1. Obvezno zdravstveno osiguranje

Obvezno zdravstveno osiguranje provodi Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje, a obvezne su se osigurati **sve osobe s prebivalištem** u Hrvatskoj. Obveznim zdravstvenim osiguranjem svim se osiguranim osobama osiguravaju prava i obveze iz obveznog zdravstvenog osiguranja na načelima uzajamnosti, solidarnosti i jednakosti.

Prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja su pravo na zdravstvenu zaštitu i pravo na novčane naknade.

Pravo na zdravstvenu zaštitu obuhvaća:

- pravo na primarnu zdravstvenu zaštitu
- pravo na specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu
- pravo na bolničku zdravstvenu zaštitu
- pravo na korištenje lijekova koji su utvrđeni osnovnom i dopunskom listom lijekova HZZO-a
- pravo na stomatološko-protetsku pomoć i stomatološko-protetske nadomjestke
- pravo na ortopedska i druga pomagala
- pravo na zdravstvenu zaštitu u inozemstvu

Pravo na novčane naknade obuhvaća:

- naknadu plaće za vrijeme bolovanja
- novčanu naknadu zbog privremene nesposobnosti
- naknadu troškova prijevoza u vezi s korištenjem zdravstvene zaštite iz obveznog osiguranja

Svaki građanin Republike Hrvatske obavezan je prijaviti se na obvezno zdravstveno osiguranje. Osobe s prebivalištem u Republici Hrvatskoj i stranci s odobrenim stalnim boravkom u Republici

Hrvatskoj, ako međunarodnim ugovorom o socijalnom osiguranju nije drugačije određeno, prijavu vrše prema Zakonu o obveznom zdravstvenom osiguranju.

Na obvezno zdravstveno osiguranje prema odredbama Zakona o obveznom zdravstvenom osiguranju obvezno se osiguravaju i *stranci s odobrenim privremenim boravkom u Republici Hrvatskoj*, a na temelju radnog odnosa kod poslodavca sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, odnosno na temelju obavljanja gospodarske, odnosno profesionalne djelatnosti u Republici Hrvatskoj, ako su ispunjeni uvjeti prema posebnim propisima koji uređuju pitanje boravka i rada stranaca u Republici Hrvatskoj i ako međunarodnim ugovorom o socijalnom osiguranju nije drukčije određeno.

Stranci kojima je u Republici Hrvatskoj odobren privremeni boravak, boravak s poslovnom vizom te izbjeglica po proteku tri mjeseca od dana priznavanja istog položaja, a zdravstvena zaštita im nije osigurana po drugoj osnovi, obvezni su se osigurati na zdravstveno osiguranje prema odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti stranaca u Republici Hrvatskoj ("Narodne novine", broj 114/97.).

5.2. Dobrovoljno zdravstveno osiguranje

Zakon o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju ("Narodne novine" broj 85/06.) novi je Zakon kojim se uređuju vrste, uvjeti i način provođenja dobrovoljnog zdravstvenog osiguranja. Dobrovoljno zdravstveno osiguranje jest: *dopunsko* zdravstveno osiguranje, *dodatno* zdravstveno osiguranje te *privatno* zdravstveno osiguranje. Na dopunsko zdravstveno osiguranje, mogu se osigurati samo osobe koje imaju utvrđen status osigurane osobe u obveznom zdravstvenom osiguranju kod zavoda.

6. Porezi i carina

Stranci imaju jednake porezne obveze i uživaju povlastice kao i hrvatski državljani. Na sljedećim stranicama možete pronaći informacije poreznom sustavu u RH http://www.porezna-uprava.hr/porezi/v_poreza.asp?id=b02d1.

Republika Hrvatska ima sklopljene ugovore o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja s nekim državama, a na sljedećim stranicama nalazi se popis međunarodnih ugovora koji su na snazi http://www.porezna-uprava.hr/propisi/u_sklopljeni.asp?id=b04d2.

6.1. Porez na dodanu vrijednost (PDV)

POREZNI OBVEZNIK

1. Poduzetnik (fizička i pravna osoba) koja isporučuje dobra ili obavlja usluge
2. Uvoznik (kada uvozi dobra u tuzemstvo pri čemu se pod uvozom razumijeva i unos i prijam i drugi oblici uvoza dobara)
3. Izvoznik za izvozne isporuke dobara i oplemenjenih dobara, uključujući prijevozne i sve druge otpremne usluge koje nisu naplaćene u skladu s propisima o deviznom i vanjskotrgovinskom poslovanju
4. Izdavatelj računa ako na računu za isporučena dobra ili obavljene usluge izdvojeno iskaže PDV iako za to nije ovlašten (osim kad ispravi račun izdan primatelju u skladu s odredbama Zakona)
5. Domaći poduzetnik kojem uslugu obavi poduzetnik sa sjedištem u inozemstvu
6. Nepoduzetnik, odnosno tijela državne vlasti, tijela državne i lokalne samouprave, političke stranke, sindikati i komore ako obavljaju djelatnost, a neoporezivanje te djelatnosti dovelo bi do stjecanja neopravdanih povlastica.

POREZNA OSNOVICA/PREDMET OPOREZIVANJA

Naknada za isporučena dobra ili obavljene usluge Porez na dodanu vrijednost plaća se:

1. na isporuke svih vrsta dobara (proizvoda, roba, novoizgrađenih građevina, opreme i sl.) i sve obavljene usluge u tuzemstvu, uz naknadu ako im je mjesto oporezivanja u tuzemstvu
2. na vlastitu potrošnju
3. na isporuke dobara i obavljene usluge bez naknade i s osobnim popustom bez obzira kome su učinjene
4. na primljene predujmove
5. na uvoz dobara u tuzemstvo
6. na usluge oporezive u tuzemstvu što ih domaćem poduzetniku obavi inozemni poduzetnik

7. kad domaći poduzetnik izdvojeno iskaže PDV na računu za isporučena dobra i obavljene usluge, iako za to nije ovlašten

STOPA / IZNOS 0%, 10% i 23%

Formular za povrat poreza nalazi sljedećem linku

<http://www.porezna-uprava.hr/contentData/PDF%20Datoteke/Obrasci/PDV-P.pdf>

Porez na dodanu vrijednost može se vratiti uz uvjete:

1. da kupac posjeduje popunjen izvornik Obrasca PDV-P,
2. da podaci iz putovnice odgovaraju podacima iz Obrasca PDV-P,
3. da dobra dana na uvid odgovaraju dobrima navedenim u Obrascu PDV-P,
4. da vrijednost kupljenih dobara po jednom računu nije manja od 500,00 kuna,
5. da se kupac nije koristio kupljenim dobrima u Republici Hrvatskoj,
6. da su kupljena dobra dana uvid carinarnici koja nakon uvida i provedenog carinskog postupka ovjerava obrazac PDV-P i upisuje nadnevak prelaska dobara preko granice Republike Hrvatske
7. da je kupac strani državljanin iznio u inozemstvo dobra kupljena u Republici Hrvatskoj. Pod iznošenjem dobara razumijeva se i slanje dobra poštom ili na drugi odgovarajući način pod uvjetom da kupljena dobra prijeđu granicu Republike Hrvatske
8. pri kupnji plovila i dobra koji se u njih ugrađuju, a ostaju na vezu u Republici Hrvatskoj kupac strani državljanin ima pravo na povrat plaćenog poreza bez njihovog iznošenja u zemlje pod uvjetom da je obavljeno izvozno-uvozno carinjenje u smislu odredbi Zakona o trgovini.
9. da je kupac ili podnositelj zahtjeva podnio prodavatelju popunjen i ovjeren Obrazac PDV-P u roku od šest mjeseci od dana izdavanja Obrasca PDV-P,
10. kupac ostvaruje pravo na povrat plaćenog poreza na dodanu vrijednost dostavom prodavatelju popunjenog i ovjerenog izvornika Obrasca PDV-P koji istovremeno predstavlja i zahtjev za povrat poreza,
11. porez na dodanu vrijednost vraća se neposredno gotovinskom isplatom, poštom, odnosno nalogom za uplatu na račun koji navede kupac - podnositelj zahtjeva,
12. pravo na povrat poreza na dodanu vrijednost ne odnosi se na kupljene naftne derivate

6.2. Plaćanje autorskog honorara strancu

Kako bi se proveo postupak plaćanja autorskog honorara strancu potrebno je osim sklapanja ugovora, provesti prethodni postupak da bi isplata bila moguća. Potrebno je ishoditi **OIB** za strance (osobni identifikacijski broj za strance) te na temelju OIB-a dobiti sistemski broj u Poreznoj upravi RH i to putem punomoći ili stranac osobno. Ukoliko se OIB dobiva putem punomoći, potrebna je također kopija putovnice stranca, te ispunjen zahtjev za određivanjem i dodjeljivanjem osobnoga identifikacijskog broja (obrazac Porezne uprave).

Potrebno je također i ispuniti *obrazac o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja* (obrazac se kupi u Narodnim novinama) ukoliko postoji međunarodni ugovor između RH i zemlje čiji je rezident stranac komu se isplaćuje autorski honorar te ga poslati na ovjeru u poreznu upravu države ugovornice. Obrazac se sastoji od 4 primjerka. Primjerak 1 – za podnositelja zahtjeva, primjerak 2 – za isplatitelja dohotka, primjerak 3 – za Poreznu upravu Republike Hrvatske, primjerak 4 – za inozemno porezno tijelo. Sva 4 primjerka se šalju u državu gdje je stranac rezident na ovjeru, te se isplatitelju dohotka vraćaju dva potvrđena obrasca koja isplatitelj dohotka nosi u Poreznu upravu, gdje jedan ostavlja tamo, a jedan zadržava za sebe.

Međunarodni ugovori o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja sklopljeni su sa sljedećim državama i u primjeni su, a nalaze se u prilogu. Na sljedećem linku su detaljnije informacije o samim ugovorima i možete ih pronaći klikom na pojedinu državu: <http://propisi.porezna-uprava.hr/?id=b04d1>

6.3. Kupovina nekretnina u RH i strani državljani

Strani državljani mogu kupovati nekretnine u RH, ali uz suglasnost koju izdaje Ministarstvo pravosuđa RH. Ovakve izjave o suglasnosti izdaju se državljanima onih zemalja s kojima je Hrvatska potpisala ugovor o reciprocitetu, a u iznimnim slučajevima i državljanima drugih zemalja.

Procedura za pribavljanje izjave o suglasnosti je sljedeća: kada strani državljanin odluči kupiti nekretninu u Hrvatskoj prvo mora potpisati kupoprodajni ugovor s prodavateljem nekretnine. U ovoj fazi ugovor se ne mora ovjeriti kod javnog bilježnika. Kada Ministarstvo izda kupcu izjavu o suglasnosti, strani državljanin ima pravo uknjižiti nekretninu na svoje ime u Gruntovnici Općinskog suda i tada plaća porez na kupnju nekretnine. Strani državljani koji otvore ili imaju već otvoreni d.o.o. u Hrvatskoj mogu kupovati nekretnine na ime firme tj. d.o.o.

Strancima koji žele obaviti neku transakciju u Republici Hrvatskoj Porezna uprava mora dodijeliti OIB. Tek putem određenog OIB-a strana osoba moći će upisati vlasništvo nekretnine u zemljišne knjige, OIB joj je i potreban radi činjenice da kupnjom nekretnine postaje porezni obveznik.

6.4. Prodaja nekretnine u RH koja je u vlasništvu stranog državljana

Strani državljani bilo pravne ili fizičke osobe mogu bez ikakvog ograničenja prodavati nekretnine u Hrvatskoj.

Porez na kupnju nekretnina u RH

Republika Hrvatska ima jedinstven iznos poreza od 5% na kupnju svih vrsta nekretnina i transakcija koje se na to odnose. Porez se definira temeljem prodajne cijene nekretnine navedene u kupoprodajnom ugovoru i procjenom vrijednosti te nekretnine od strane ovlaštenog sudskog procjenitelja/vještaka u području u kojem se nalazi predmetna nekretnina. Prema zakonu porez na kupnju nekretnine plaća kupac ili prodavatelj za kupca ukoliko su ugovorne stranke suglasne s tim.

Iznos poreza u slučaju zamjene nekretnine

Također iznosi 5%, ali ovdje oba vlasnika nekretnina koje se zamjenjuju plaćaju 5% od vrijednosti njihovih nekretnina na ime poreza.

Plaćanje poreza na promet nekretnina

Nakon zaključenja i ovjeravanja kupoprodajnog ugovora obveza kupca je da podnese kopiju ugovora u lokalnu ispostavu porezne uprave u roku od 30 dana od ovjeravanja iste u javnobilježničkom uredu. Javno bilježnički ured također po službenoj dužnosti dostavlja jednu kopiju kupoprodajnog ugovora poreznoj upravi. Obveza kupca je da plati iznos poreza određenog od strane porezne uprave u roku od 15 dana od dana primitka odluke o točnom iznosu poreza od porezne uprave. Ukoliko porez nije plaćen u zakonski predviđenom roku, obračunavaju se zatezne kamate za svaki dan neplaćanja preko zakonskog roka.

Plaćanje poreza na promet nekretnina od strane prodavatelja

Prodavatelj ne plaća porez osim u slučaju ako nekretninu proda u roku od tri godine od njene kupnje ili ako je proda po cijeni višoj od one po kojoj ju je sam kupio. U tom slučaju prodavatelj

mora platiti 35% poreza na dohodak na postignutu razliku u cijeni nekretnine /kupovna i prodajna cijena/ uvećan za iznos prireza na porez koji je različit u svakom gradu.

Iznos avansa kod predugovora

Uobičajeni avans iznosi 10% od prodajne cijene ili drugačije ukoliko su suglasne obje ugovorne stranke.

Plaćanje poreza na promet nekretnina ukoliko je ugovoren iznos u stranoj valuti

Porez se plaća bankovnim ili transferom preko pošte. Iznos se pretvara u kune po srednjem tečaju Narodne Banke Hrvatske na dan isplate.

Registracija poduzeća - način kupovine nekretnine za strance

Prilikom kupovine nekretnina osim kao fizička osoba, strani državljani kako bi stekli vlasništvo nad nekretninom mogu osnovati tvrtku te na taj način izbjeći čekanja odobrenja Ministarstva pravosuđa. Na ovaj način kupac stranog državljanstva kao osnivač i vlasnik tvrtke ima ista prava kao i Hrvatske pravne osobe. Osnivanje odnosno registracija tvrtke traje u periodu od 2 do 4 tjedna.

Bitno je napomenuti sljedeće te priložiti zahtjevu:

- Odabir imena, ime tvrtke mora biti hrvatska, latinska ili grčka riječ ili pak vlastito ime ili prezime.
- Ime mora biti jedinstveno u regiji
- Preslika putovnice
- Ovjeriti punomoći sa apostilama javnog bilježnika

Troškovi oko osnivanja tvrtke ukupno iznose oko 4 000 EUR, u što spadaju: porez, javnobilježničke pristojbe, pristojbe državnih ureda, početni kapital od 20.000 KN i ostali troškovi prema banci.

6.5. Preseljenje predmeta kućanstva u Republiku Hrvatsku

Člankom 187. stavak 1. točka 11. Carinskog zakona (NN, br. 78/99-138/06), te člancima 17. – 21. Uredbe o uvjetima i postupcima za ostvarivanje oslobođenja od plaćanja carine (NN, br. 5/07), propisano je oslobođenje od plaćanja carine i poreza na dodanu vrijednost na predmete kućanstva koji se uvoze pri preseljenju fizičkih osoba iz drugih zemalja u Republiku Hrvatsku.

Navedenim propisima, uvoz predmeta kućanstva uz primjenu oslobođenja od plaćanja carine i PDV-a nije ograničen vrstom, količinom i vrijednošću, a moguć je uz ispunjenje dvaju uvjeta:

- prethodnim boravkom u drugoj zemlji od najmanje 12 mjeseci, te
- posjedom i uporabom predmeta od najmanje šest mjeseci u inozemnom kućanstvu.

Korisnici oslobođenja mogu biti:

- hrvatski državljani koji su boravili ili radili u inozemstvu, ili
- strani državljani koji su od nadležnog tijela državne uprave (MUP-a) dobili odobrenje privremenoga ili stalnog boravka u Republici Hrvatskoj.

Korištenje oslobođenja ostvaruje se po doseljenju odnosne osobe u Republiku Hrvatsku, a uvoz se može obavljati tijekom 12 mjeseci od datuma doseljenja, odjednom ili u više navrata, a ovaj rok se može i produžiti iz opravdanih razloga.

Zahtjev za korištenje oslobođenja podnosi se carinarnici nadležnoj prema mjestu stanovanja korisnika u Republici Hrvatskoj, uz prilaganje slijedećih isprava:

- isprave kojom se dokazuje prethodni boravak u inozemstvu (za hrvatske državljane to je u pravilu potvrda koju izdaje diplomatsko ili konzularno predstavništvo RH u zemlji boravka, ali mogu biti i druge isprave iz kojih je vidljiv boravak u odnosnoj zemlji - kao što su potvrde prijave i odjave boravišta, potvrde inozemnog poslodavca, a za strane državljane strana putna ili identifikacijska isprava)
- identifikacijske isprave (osobne iskaznice),
- izjave o datumu doseljenja u Republiku Hrvatsku, te
- popisa predmeta kućanstva koji se namjeravaju uvesti (u dva primjerka).

Pod predmetima kućanstva smatraju se primjerice namještaj, kućanski aparati, razni električni uređaji, razni drugi predmeti za uređenje i opremanje kuće ili stana, a isto tako i hobi alat, manje poljoprivredne alatke i uređaji, kao što su motorna pila, freza, kosilica i sl., ukoliko se radi o predmetima podobnim za kućnu uporabu ili uporabu u slobodno vrijeme, odnosno ne za profesionalno bavljenje nekom djelatnošću. Također u predmete kućanstva se mogu svrstati i osobni automobili, motocikli, prikolice, kamp kućice, plovila, ukoliko je i ove predmete korisnik povlastice ili koji član njegove obitelji imao **u vlasništvu šest mjeseci**, ali i razumne količine potrošne robe (primjerice jednomjesečne zalihe živežnih namirnica), za koju, obzirom na njen karakter nije obvezatno prethodno šestomjesečno posjedovanje.

Pri uvozu osobnih automobila, motocikala i plovila, uz ispunjenje gornjih uvjeta, uz oslobođenje od plaćanja carine i PDV-a, za odnosna prometna sredstva nije potrebno provoditi tzv. homologaciju, ali se oslobođenje ne odnosi na poseban porez, te se isti (tzv. trošarina) uvijek obračunava i plaća sukladno odgovarajućim odredbama Zakona o posebnim porezima na osobne automobile, ostala motorna vozila, plovila i zrakoplove (NN, br. 139/97-95/04).

Činjenica posjeda i korištenja predmeta kućanstva u proteklom šestomjesečnom razdoblju dokazuje se računima ili drugim vjerodostojnim ispravama, odnosno u nedostatku istih ocjenu rabljenosti daje uredujući carinski službenik u postupku carinjenja robe. Za predmete koji podliježu registraciji (osobni automobili, motocikli, plovila, prikolice) u navedenu svrhu služe prometne isprave odnosnoga predmeta, odnosno druge isprave o vlasništvu – kupoprodajni ili darovni ugovor.

Predmeti kućanstva koji se uvezu uz oslobođenje od plaćanja carine i poreza na dodanu vrijednost, ne smiju se prodati, dati drugom na korištenje, zalog, najam ili rabiti u druge svrhe, u razdoblju od 12 mjeseci u od dana uvoznoga carinjenja, osim ako se prethodno pri nadležnoj carinarnici ne plate uvozna davanja kojih je korisnik bio oslobođen.

6.6. Postupak carinjenja robe u putničkom prometu

Sva roba unesena u carinsko područje Republike Hrvatske podliježe mjerama carinskog nadzora i provjere od trenutka njezina ulaska. To znači da je svaka osoba prilikom prijelaza carinske crte dužna carinskom djelatniku prijaviti robu koju nosi sobom, neovisno da li ima mjesta provođenju carinskog postupka ili ne (tj. naplati carine i drugih pristojbi pri uvozu). Ova pravila se odnose jedinstveno, kako na hrvatske tako i na strane državljane.

U putničkom prometu primjenjuje se pojednostavnjeni način prijavljivanja (deklariranja) robe pri prijelazu državne granice, i to u obliku usmenoga prijavljivanja. Roba koja nije na uobičajenom mjestu, ili ju carinik ne može vidjeti na jednostavan način, a podložna je plaćanju uvoznih davanja, potrebno je prijaviti (deklarirati) izričito.

Od sredine 2001. godine na nekoliko cestovnih i zrakoplovnih graničnih prijelaza postoje tzv. zelene trake za putnike koji unose robu na koju se ne plaća carina, odnosno obuhvaćena je carinskom povlasticom. Ovu traku ne mogu koristiti putnici koji unose robu koja je podložna plaćanju uvoznih davanja (te se u slučaju ustanovljenja da se unosi takva roba čini i carinski prekršaj).

Carinski službenik utvrđuje da li se stvarno unosi roba kako je prijavljeno-deklarirano, ta da li unos robe podliježe obračunu i plaćanju carine i drugih uvoznih pristojbi. Ovisno o ovome određenju ovisi daljnje postupanje s robom.

Ukoliko za robu nije predviđeno oslobođenje od plaćanja uvoznih davanja, ista se obračunavaju na posebnom obrascu za obračun uvoznih davanja.

Pri izračunu visine uvoznih davanja mjerodavna je transakcijska vrijednost robe (prema računima).

Obračun uvoznih davanja moguće je obaviti na graničnom prijelazu, ukoliko vrijednost robe ne premašuje 5.000 kuna, i to primjenom jedinstvene stope carine od 10%. Ukoliko je predmet obračuna carine roba podrijetlom iz zemalja s kojima Republika Hrvatska ima zaključene ugovor o slobodnoj trgovini, po putnikovom zahtjevu se može primijeniti odnosna niža stopa carine ili stopa "slobodno", i tada se na graničnom prijelazu može ocariniti roba do vrijednosti 1.200 EUR-a. Pri unosu određenih vrsta robe - alkoholna pića, duhanski proizvodi, nafrni derivati, obračunava se i posebni porez (trošarina). Na zbroj carinske vrijednosti robe, carine i eventualno posebnog poreza obračunava se i porez na dodanu vrijednost po stopi od 22% (ili nižoj ukoliko se radi o proizvodima koji imaju nižu stopu PDV-a (neki prehrambeni artikli, lijekovi, knjige).

Postupak na granici, dozvoljava da putnik (umjesto jedinstvene stope carine) zatraži primjenu stopa carine iz Carinske tarife. Takav zahtjev putnika na primjeni stopa prema Carinskoj tarifi, rezultira provedbom redovnog postupka carinjenja na unutrašnjoj carinarnici.

6.7. Otvaranje računa u banci u RH za strance

Fizička osoba u banci u RH može otvoriti devizni ili kunski tekući račun. Ako osoba koja želi otvoriti račun u banci ima prebivalište u inozemstvu te nema važeću dozvolu boravka u RH u trajanju najmanje 183 dana, moći će otvoriti račun za nerezidenta. U tom je slučaju kunski ili devizni račun moguće otvoriti u poslovnici banke prema vlastitom izboru.

Nerezident koji u banci želi otvoriti račun, u poslovnici se treba identificirati važećom ispravom: stranom putovnicom ili stranom osobnom iskaznicom izdanom od matične države u slučaju da

se radi o državi čiji državljani mogu prijeći hrvatsku granicu s osobnom iskaznicom. Original isprave se prilaže na uvid, a poslovnica će zadržati primjerak preslike osobne isprave kojom je izvršena identifikacija.

U slučaju otvaranja nerezidentnog deviznog računa, nekoliko dana po otvaranju računa formirat će se Visa Electron International kartica, prateća kartica tog računa, koja se može koristiti na bankomatima i prodajnim mjestima u zemlji i inozemstvu. PIN se šalje na adresu, a kartica se podiže osobno u poslovnici (nije ju moguće proslijediti na adresu).

Nakon preuzimanja kartice u poslovnici i potpisivanja dokumenata s računom se može raspolagati u cijelosti. Za kunski nerezidentni račun se ne izdaje kartica kojom se može raspolagati na bankomatu ili na prodajnim mjestima.

7. Vozačke dozvole

Procedura za zamjenu inozemne vozačke dozvole hrvatskom

Za izdavanje vozačke dozvole na osnovi inozemne vozačke dozvole, uz zahtjev, koji se predaje u nadležnoj policijskoj upravi, odnosno policijskoj postaji prema mjestu prebivališta, potrebno je priložiti inozemnu vozačku dozvolu, prijevod inozemne vozačke dozvole, ukoliko se iz nje ne može zaključiti za koju kategoriju se može zamijeniti ili vrijedi li, odnosno da joj nije protekao rok valjanosti više od šest mjeseci, uvjerenje o duševnoj i tjelesnoj sposobnosti za upravljanje vozilima, ne starije od šest mjeseci, i dvije fotografije veličine 30mmx35mm.

Procedura za dobivanje međunarodne vozačke dozvole

Temeljem članka 228. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (NN br. 67/08), vozaču koji ima važeću vozačku dozvolu izdanu u RH, može se na njegov zahtjev izdati i međunarodna vozačka dozvola, a izdaje je Hrvatski autoklub.

Sukladno članku 225. Zakona o sigurnosti prometa na cestama (NN br. 67/08) stranac koji boravi u Republici Hrvatskoj može na temelju važeće inozemne vozačke dozvole, koju je izdalo nadležno tijelo strane države, uz uvjet reciprociteta, upravljati motornim vozilom na teritoriju Hrvatske. Prema članku 226. spomenutog Zakona, stranac kojemu je odobren privremeni ili stalni boravak u Republici Hrvatskoj, kao i osoblje stranih trgovinskih, prometnih, kulturnih i drugih predstavništava mogu upravljati motornim vozilima na osnovu važeće inozemne vozačke dozvole za vrijeme do godinu dana od dana ulaska u Republiku Hrvatsku.

8. Državljanstvo

8.1. Podnošenje zahtjeva za stjecanje hrvatskog državljanstva

Hrvatsko državljanstvo stječe se podrijetlom, rođenjem na području RH, prirođenjem i po međunarodnim ugovorima.

Zahtjev za stjecanje hrvatskog državljanstva podnosi se putem diplomatskog, odnosno konzularnog predstavništva Republike Hrvatske u inozemstvu, kao i nadležnoj policijskoj upravi ili policijskoj postaji, prema mjestu boravka u Republici Hrvatskoj.

Zahtjev se može podnijeti osobno ili putem punomoćnika, koji mora biti ovlašten za zastupanje stranke temeljem specijalne punomoći iz koje će biti vidljivo da je ovlašten za zastupanje stranke u postupku stjecanja hrvatskog državljanstva.

Redoviti način stjecanja hrvatskog državljanstva

Prirođenjem može steći hrvatsko državljanstvo stranac koji je podnio zahtjev za stjecanje hrvatskog državljanstva ako udovoljava sljedećim pretpostavkama:

- ✓ da je navršio 18 godina života;
- ✓ da ima otpust iz stranog državljanstva ili da podnese dokaz da će otpust dobiti ako bude primljen u hrvatsko državljanstvo;
- ✓ da je do podnošenja zahtjeva imao prijavljen boravak najmanje pet godina neprekidno na teritoriju Republike Hrvatske;
- ✓ da poznaje hrvatski jezik i latinično pismo;
- ✓ da se iz njegova ponašanja može zaključiti da poštuje pravni poredak i običaje u Republici Hrvatskoj i da prihvaća hrvatsku kulturu.

Strancu koji je podnio zahtjev za primitak u hrvatsko državljanstvo, a u trenutku podnošenja zahtjeva nema otpust iz stranog državljanstva ili nema dokaz da će otpust dobiti ako bude primljen u hrvatsko državljanstvo, može se izdati zajamčenje primitka u hrvatsko državljanstvo, ako udovoljava ostalim prethodno navedenim zakonskim pretpostavkama. Zajamčenje se izdaje s rokom važenja od dvije godine.

Stjecanje državljanstva rođenjem na teritoriju RH (ius soli)

Osoba koja je rođena u Republici Hrvatskoj može steći prirođenjem hrvatsko državljanstvo ako do podnošenja zahtjeva za stjecanje hrvatskog državljanstva ima prijavljen boravak najmanje pet godina neprekidno na teritoriju Republici Hrvatskoj i ako se iz njenog ponašanja može

zaključiti da poštuje pravni poredak i običaje u Republici Hrvatskoj te da prihvaća hrvatsku kulturu.

Stjecanje državljanstva – brak s hrvatskim državljaninom

Stranac koji je u braku s hrvatskim državljaninom može steći hrvatsko državljanstvo ako mu je na području Republike Hrvatske odobren stalni boravak te ako se iz njegovog ponašanja može zaključiti da poštuje pravni poredak i običaje u Republici Hrvatskoj i prihvaća hrvatsku kulturu.

Stalni boravak može se odobriti strancu koji do dana podnošenja zahtjeva ima neprekidno 5 godina odobren privremeni boravak. Smatra se da je stranac neprekidno boravio u Republici Hrvatskoj, ako je u razdoblju od 5 godina izbivao višekratno do 10 mjeseci ili jednokratno do 6 mjeseci. Od dana podnošenja zahtjeva za stalni boravak, pa do dana odlučivanja o zahtjevu stranac mora imati odobren privremeni boravak.

Stjecanje državljanstva bez reguliranog boravka u RH

Stjecanje hrvatskog državljanstva prirođenjem, bez reguliranog boravka u Republici Hrvatskoj, moguće je ukoliko podnositelj zahtjeva ispunjava uvjete propisane člankom 16. te člankom 11. Zakona o hrvatskom državljanstvu, tj. ako je riječ o pripadnicima hrvatskog naroda koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj te iseljenicima iz Republike Hrvatske i njihovim potomcima, odnosno osobama koje su u braku s iseljenicima koji su kao takvi stekli hrvatsko državljanstvo.

Stjecanje državljanstva podrijetlom

Podrijetlom stječe hrvatsko državljanstvo dijete koje je rođeno u inozemstvu i čiji je jedan roditelj u trenutku njegova rođenja hrvatski državljanin, ako do navršene 18. godine života bude prijavljeno radi upisa kao hrvatski državljanin kod nadležnog tijela Republike Hrvatske u inozemstvu ili u Republici Hrvatskoj ili se nastani u Republici Hrvatskoj.

8.2. Predaja zahtjeva za utvrđivanje hrvatskog državljanstva

Zahtjev za utvrđivanje hrvatskog državljanstva predaje se u policijskoj upravi/policijskoj postaji ili u diplomatsko-konzularnom predstavništvu, što ovisi o tomu gdje osoba ima prijavljeno prebivalište.

Trajanje postupka stjecanja/otpusta iz hrvatskog državljanstva

Postupak stjecanja, odnosno otpusta iz hrvatskog državljanstva traje ovisno o složenosti svakog pojedinog zahtjeva. Prilikom utvrđivanja činjeničnog stanja ovo Ministarstvo pribavlja određene

podatke od drugih nadležnih tijela (ministarstava, sudova), a i sama stranka dužna je sudjelovati u postupku davanjem svojih izjava te dostavljanjem traženih isprava, ovisno o pravnom osnovu na kojem temelji zahtjev za stjecanje hrvatskog državljanstva. Tek nakon što Ministarstvo unutarnjih poslova utvrdi sve pravno relevantne činjenice, bit će doneseno odgovarajuće rješenje.

Kontakti za informacije o zahtjevima za stjecanje državljanstva

Obavijesti možete dobiti na broj telefona 01/3788 589 radnim danima (od ponedjeljka do petka) od 10 do 12 sati.

8.3. Dokazivanje pripadnosti hrvatskom narodu

Sukladno članku 159. stavku 2. Zakona o općem upravnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91 i 103/96), kao dokazna sredstva u upravnom postupku, dakle i u postupku stjecanja hrvatskog državljanstva, koriste se isprave, mikrofilmske kopije tih isprava ili reprodukcije tih kopija, izjava stranke, vještačenje. Potrebno je dokazati da je stranka kontinuirano tijekom života iskazivala svoju pripadnost hrvatskom narodu.

Dvojno državljanstvo

Pojavu dvojnog državljanstva nalazimo u svim slučajevima stjecanja državljanstva privilegiranom naturalizacijom. Ni u jednom slučaju stjecanja hrvatskog državljanstva na privilegiran način ne traži se otpust iz stranog državljanstva, što znači da takav stranac stjecanjem hrvatskog državljanstva zadržava i strano (privilegiran način stjecanja hrvatskog državljanstva propisan je člancima 9., 10., 11., 12., 15. i 16. Zakona o hrvatskom državljanstvu – NN br. 53/91, 28/92 i 113/93).

Podizanje domovnice po primitku u hrvatsko državljanstvo

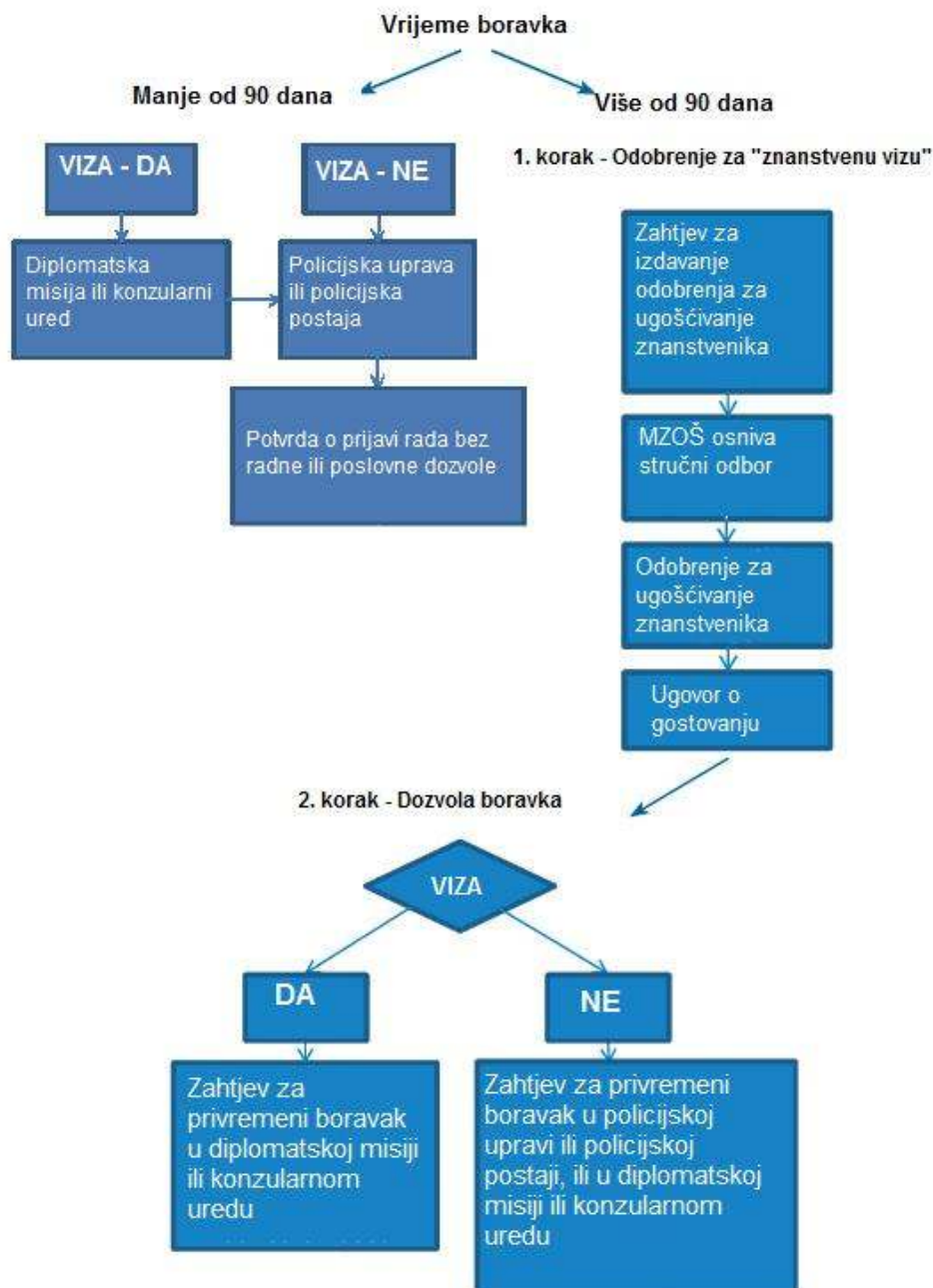
Trebate se obratiti Gradskom uredu za opću upravu (Odsjek za poslove središnjih evidencija hrvatskih državljana), 10 000 Zagreb, Trg Stjepana Radića 1, i Područnom uredu Centar, Ilica 25, 10 000 Zagreb, za osobe koje nisu rođene u Republici Hrvatskoj i nemaju prebivalište na teritoriju Republike Hrvatske (informacije se mogu dobiti na brojeve telefona 01/6101 544 ili 6101 564).

Ako je stranka rođena na teritoriju Republike Hrvatske, domovnica se podiže u matičnom uredu prema mjestu rođenja.

PRILOZI

PRILOG 1 Hodogram administrativnog postupka za privremeni boravak stranih znanstvenika u RH

Hodogram administrativnog postupka

PRILOG 2 Upute za ispunjavanje e-obrasca za izdavanje odobrenja za ugošćivanje stranaca na privremenom boravku u svrhu znanstvenog istraživanja

<http://public.mzos.hr/Default.aspx?sec=3272>

Da bi se zahtjev za izdavanje odobrenja za ugošćivanje stranaca na privremenom boravku u RH u svrhu znanstvenog istraživanja smatrao kompletnim, mora se sastojati od:

1. otisnutog ispunjenog e-obrasca
2. pisma zamolbe
3. preslike dokaza o osiguranim novčanim sredstvima

Obrazac za izdavanje odobrenja za ugošćivanje stranaca na privremenom boravku u svrhu znanstvenog istraživanja ispunjava se na hrvatskome jeziku.

Nakon popunjavanja obrasca i njegovog elektroničkoga „zaključavanja“ potrebno je otisnuti obrazac, te ga potpisati i ovjeriti pečatom ustanove. Otisnuti obrazac koji ima oznaku **RADNA VERZIJA** te takav ispis ne šalje se u Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa jer se neće uzeti u postupak. Prijava se smatra ispravnom samo ukoliko je ispisan i poslan završeni obrazac (s kontrolnim brojem, mjestom za potpis i pečat i bez oznake radne verzije).

Pismo zamolbe mora se nalaziti na memorandumu pravne osobe koja podnosi zahtjev. Također mora biti potpisano od strane voditelja/koordinatora projekta/programa, odnosno osobe kojoj će strani znanstvenik biti neposredno odgovoran, kao i od strane čelnika ustanove, te ovjereno pečatom ustanove.

Presliku dokaza o osiguranim novčanim sredstvima za znanstveno istraživanje i ugošćivanje stranog znanstvenika može predstavljati kopija sklopljenog ugovora o projektu i sl.

Dokumentaciju je potrebno u jednom primjerku dostaviti zemaljskom poštom na adresu:

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Uprava za znanost

Donje Svetice 38

10 000 Zagreb

uz naznaku „Zahtjev za odobrenje ugošćavanja stranog znanstvenika“.

Pristigao i zaprimljen zahtjev za ugošćivanje stranog znanstvenika smatrat će se potpunim samo ukoliko sadrži svu navedenu dokumentaciju, uredno ispunjenu i potpisanu. Ukoliko se utvrdi kako pravna osoba koja podnosi zahtjev nije dostavila svu potrebnu dokumentaciju, pisanim putem će se od nje zatražiti nadopuna.

TEHNIČKE UPUTE ZA ISPUNJAVANJE ZAHTJEVA

Nakon registracije korisnika u Sustav za ispunjavanje i slanje elektroničkih obrazaca - eObrasci, treba odabrati obrazac „Strani znanstvenici V2“.

Ni jedno od polja obrasca ne smije se ispunjavati samo velikim tiskanim slovima

Podaci o pravnoj osobi koja obavlja znanstvenu djelatnost

Unos općih podataka o ustanovi koja predaje zahtjev za izdavanje odobrenja za ugošćavanje stranog znanstvenika, odnosno, ustanovi koja će ugostiti stranog znanstvenika.

Odabirom ustanove iz popisa znanstvenih ustanova automatski se generiraju opći podaci o ustanovi iz Upisnika znanstvenih ustanova.

Odabirom ostalih ustanova opće podatke je potrebno ručno upisati.

Podaci o znanstvenim projektima i znanstvenoj aktivnosti

Odabirom domaćeg zProjekta u potpori MZOŠ-a potrebno je u tražilici unosom šifre ili voditelja projekta odabrati zProjekt, te se tada podaci o projektu automatski generiraju. Za sve ostale domaće projekte osoba koja unosi podatke upisuje ih sama.

Kod datuma ugovaranja projekta napisati datum naveden u ugovoru.

Podatak o ustanovi koja financijski podupire domaći projekt (naziv ustanove i godišnji iznos financiranja) unosi se ručno, te je moguć višekratni unos. U rubriku „Godišnji iznos“ nije potrebno upisati kn, jer će aplikacija dodati sama.

Odabirom stranih projekata upisuju se traženi podaci za strani projekt u sklopu kojega se stranog znanstvenika ugošćuje.

Ukoliko strani znanstvenik sudjeluje i na domaćem i na stranom projektu, ispunjavaju se polja predviđena za domaći i strani projekt.

U polju „Očekivana suradnja s ugošćenim znanstvenikom - svrha ugošćavanja“ navodi se svrha ugošćavanja stranog znanstvenika, odnosno, način na koji će strani znanstvenik sudjelovati na određenom projektu te doprinijeti znanstvenom istraživanju. Također ovdje je potrebno navesti okvirni program istraživačkog rada na projektu na kojemu će strani znanstvenik sudjelovati. Ograničenje broja znakova u ovom polju je 2000 znakova.

Odabirom na „Dodaj znanstveno područje i polje“ odabire se znanstveno područje suradnje s ugošćenim znanstvenikom te pripadajuće znanstveno polje. U ovoj rubrici također je omogućen višekratni unos.

Podaci o odgovornoj osobi i lokacijama na kojima će se odvijati zajednička znanstvena djelatnost

Unos podataka o voditelju (koordinatoru projekta na kojem će strani znanstvenik sudjelovati, odnosno osobi koja će neposredno biti odgovorna te znanstvenoj aktivnosti te osobe).

Unosom matičnog broja znanstvenika i odabirom na „Dohvati podatke“ automatski se unose svi relevantni podaci iz Upisnika znanstvenika. Ručno je potrebno upisati naziv i adresu odjela/zavoda /laboratorija te ostale kontakt podatke odgovorne osobe.

U polju „Podaci o znanstvenoj aktivnosti broj znakova ograničen je na 1000.

Podaci o znanstveniku kojeg se namjerava ugostiti

Unose se osobni i kontakt podaci stranog znanstvenika te razdoblje na koje se traži odobrenje za ugošćavanje (u mjesecima i/ili godinama).

Kontakt osoba

Unose se kontakt podaci osobe koja će moći pružiti eventualno dodatno zatražene podatke.

Nakon ispunjavanja svih obveznih polja zahtjeva (polja označena crvenom zvjezdicom) može se pristupiti ispisivanju obrasca („Ispiši obrazac“), njegovom privremenom pohranjivanju s mogućnošću naknadnih ispravaka i kasnijeg ispisivanja („Pohrani obrazac“), te njegovom „zaključavanju“ i elektroničkom slanju („Završi obrazac“). Po uspješnom „zaključavanju“ zahtjeva, isti više nema oznaku RADNA VERZIJA, već se na kraju obrasca nalazi kontrolni broj.

Nakon što ste odabrali „Završi obrazac“ sustav će Vas obavijestiti da ste uspješno poslali obrazac. Nakon toga se klikom na tipku povratak koja je ponuđena na ekranu možete vratiti na

zaključani obrazac koji će te otisnuti, potpisati , ovjeriti pečatom i s ostalim traženim dokumentima poslati na adresu ministarstva.

Za sve eventualne dodatne upite možete se obratiti na kontakt telefon 01/4594 344 ili kontakt e-mail adresu martina.katalin@mzos.hr

PRILOG 3 Ugovor o gostovanju - primjer

Naziv pravne osobe koja obavlja znanstvenu djelatnost _____, ul. _____,
kbr. _____, _____mjesto
(u daljnjem tekstu: pravna osoba koja obavlja znanstvenu djelatnost), s jedne strane,

i

Ime i Prezime znanstvenika iz _____, ul. _____,
kbr. _____,
kao stranog znanstvenika,
(u daljnjem tekstu: znanstvenika), s druge strane,

sklopili su u _____ dana _____ godine;

UGOVOR O GOSTOVANJU

Članak 1. Predmet ugovora

Ovim se Ugovorom između _____ (pravne osoba koja obavlja znanstvenu djelatnost) i *stranog znanstvenika/ice* _____ (*ime i prezime, stručni, akademski naziv odnosno akademski stupanj*)) uređuju prava i obveze u svrhu provođenja znanstvenog istraživanja na znanstvenom projektu _____⁴, na određeno vrijeme _____ (vrijeme znanstvenog istraživanja).

Ovim Ugovorom također utvrđuje se da su ispunjeni uvjeti za sklapanje ovog ugovora iz članka 7. Pravilnika o načinu utvrđivanja uvjeta za odobrenje privremenog boravka strancima u svrhu znanstvenog istraživanja.

Članak 2. Obveze znanstvenika

Znanstvenik se obvezuje dovršiti znanstveno istraživanje, a posebno:
- (izrada doktorske dizertacije)

⁴ Ukoliko nije točno određen projekt, izostaviti riječi „na znanstvenom projektu“

- ...

Članak 3.

Obveze pravne osobe koja obavlja znanstvenu djelatnost

_____ (Pravna osoba koja obavlja znanstvenu djelatnost) obvezuje se ugostiti znanstvenika i osigurati mu adekvatne uvjete u svrhu provođenja znanstvenog istraživanja te mu omogućiti ostvarenje svih prava koja su priznata sukladno pozitivnim propisima u Republici Hrvatskoj.

Članak 4.

Mjesto rada

Znanstvenik će poslove znanstvenog istraživanja koji su predmet ovog Ugovora obavljati u (mjesto)⁵ _____ sukladno Rješenju Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa, Klasa: _____, urbroj: _____, te obaviti poslove iz djelokruga poslova znanstvene djelatnosti iz čl. 2. ovog Ugovora.

Znanstvenik će poslove iz čl. 2. ovog Ugovora obavljati u dogovoru i pod nadzorom _____ (*ime i prezime, stručni, akademski naziv odnosno akademski stupanj*), kao osobe kojoj je neposredno odgovoran.

Članak 5.

Početak rada

Znanstvenik će početi sa znanstvenim istraživanjem dana _____.

_____ (Pravna osoba koja obavlja znanstvenu djelatnost) će znanstvenika prije početka znanstvenog istraživanja upoznati s organizacijom znanstvenog istraživanja i zaštitom na radu.

Članak 6.

Probni rad

(nije obavezan članak ugovora)

Ovaj se Ugovor sklapa uz uvjet probnog rada u trajanju od _____.

Članak 7.

⁵ Navesti hoće li se poslovi znanstvenog istraživanja obavljati u sjedištu pravne osobe koja obavlja znanstvenu djelatnost ili u njenim podružnicama

Radno vrijeme

Znanstvenik provodi znanstveno istraživanje u _____ (radnom) vremenu, u trajanju od ____ sati tjedno. Vrijeme znanstvenog istraživanja raspoređeno je u ____ radnih dana u tjednu (od _____ do _____), po ____ sati dnevno, od ____ do ____, u jednokratnom trajanju, ili zavisno prema potrebi posla a u dogovoru s osobom kojoj je neposredno odgovoran .

Članak 8. Dnevni odmor

Tijekom znanstvenog istraživanja u (punom radnom) vremenu znanstvenik ima pravo na stanku (odmor) u trajanju od _____ dnevno, od _____ do ____ sati.

Ukoliko se stanka, zbog naravi posla, ne može koristiti na način iz st. 1. ovog članka, znanstvenik će ju koristiti prema mogućnostima, u dogovoru s osobom kojoj je neposredno odgovoran.

Članak 9. Tjedni odmor

Znanstvenik će koristiti tjedni odmor (nedjeljom). Ako je, zbog potrebe posla, prijeko potrebno da znanstvenik provodi znanstveno istraživanje nedjeljom, pravo na tjedni odmor koristiti će jedan dan sljedeći tjedan, odnosno u dogovoru s osobom kojoj je neposredno odgovoran.

Članak 10. Godišnji odmor

Znanstvenik ima pravo na godišnji odmor u trajanju od _____ radnih dana pri čemu se (subote) ne uračunavaju u trajanje godišnjeg odmora. Naknada plaće za korištenje godišnjeg odmora utvrđuje se u iznosu plaće koju bi znanstvenik dobio da je provodio znanstveno istraživanje, a isplaćuje se nakon korištenja godišnjeg odmora, u roku u kojem bi mu bila isplaćena plaća da je provodio znanstveno istraživanje.

Članak 11. Plaća

Osnovna plaća znanstvenika za obavljanje poslova iz čl. 2. ovog Ugovora iznosi _____ Kn brutto.

Plaća prema stavku 1. ovog članka navedenom isplaćuju se (jedanput) (mjesečno), najkasnije

do ____ u (mjesecu, za prethodni mjesec).

Članak 12. Otkazni rokovi

Ukoliko Ugovor otkazuje pravna osoba koja obavlja znanstvenu djelatnost redovitim otkazom, otkazni rok određuje se prema čl. 113. Zakona o radu. Ukoliko Ugovor otkazuje znanstvenik redovitim otkazom, otkazni rok određuje se u istom trajanju kao i u slučaju kada Ugovor otkazuje (pravna osoba koja obavlja znanstvenu djelatnost), a u slučaju da postoji važan razlog, otkazni rok iznosi _____ dana.

Članak 13. Završne odredbe

Ovaj Ugovor stupa na snagu s danom njegova potpisivanja. Izmjene i dopune ovog Ugovora moraju biti u pisanom obliku. Eventualne sporove nastale u vezi s ovim Ugovorom (pravna osoba koja obavlja znanstvenu djelatnost) i znanstvenik nastojat će riješiti sporazumno, a ako u tome ne uspiju, nadležan je stvarno nadležni *sud sjedišta pravne osobe*. Ovaj Ugovor sklopljen je u 3 (tri) istovrsna primjerka, od kojih (pravna osoba koja obavlja znanstvenu djelatnost) zadržava _____ primjerka, a _____ primjerak uručuje se *znanstveniku*.

Pravna osoba koja obavlja znanstvenu djelatnost _____
Znanstvenik _____

PRILOG 4 Ugovori o socijalnom osiguranju

Republika Hrvatska primjenjuje ugovore o socijalnom osiguranju sa sljedećim državama:

Australijom; Austrijom; Belgijom; Bosnom i Hercegovinom; Bugarskom; Češkom; Danskom; Francuskom*, Italijom; Luksemburgom; Kanadom; Kanadskom pokrajinom Quebec; Mađarskom; Makedonijom; Nizozemskom; Njemačkom; Norveškom*; Poljskom*; Slovenijom; Slovačkom; Srbijom i Crnom Gorom (SR Jugoslavijom); Švedskom*; Švicarskom; Ujedinjenim Kraljevstvom Velike Britanije i Sjeverne Irske*

* = Do sklapanja ugovora o socijalnom osiguranju između Republike Hrvatske i ovih država primjenjuju se ugovori preuzeti od bivše SFRJ

- Ugovor o socijalnom osiguranju s Turskom je potpisan, ali još nije stupio na snagu.
- Nacrti ugovora o socijalnom osiguranju utvrđeni su u konačnom tekstu na stručnoj razini i pripremljeni za potpisivanje s Francuskom i Ujedinjenim kraljevstvom Velike Britanije i Sjeverne Irske.
- U tijeku su pregovori za sklapanje ugovora o socijalnom osiguranju s Poljskom, Novim Zelandom, Čileom, Rumunjskom i Argentinom.

PRILOG 5 Ugovori o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja

Od Ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja koje je sklopila i preuzela Republika Hrvatska u primjeni su:

Država	Predmet ugovora	Broj NN Međ. ugovori	Datum primjene	Autorska naknada	Kamata	Dividende i udjeli u dobiti (stopa poreza ovisi o postotku udjela primatelja u ukupnom kapitalu društva)	
				Stopa	Stopa	Postotak udjela	Stopa poreza
<u>Albanija</u>	Dohodak i imovina	13/95	01.01.1998.	10	10	Neovisno o udjelu	10%
<u>Austrija</u>	Dohodak i imovina	3/01	01.01.2002.	0	5	do 10%	15%
						10 i više %	0%
<u>Belgija</u>	Dohodak i imovina	6/03	01.01.2005.	0	10	do 10%	15%
						10 i više %	5%
<u>Bjelorusija</u>	Dohodak i imovina	3/04	01.01.2005.	10	10	do 25%	15%
						25 i više %	5%
<u>Bosna i Hercegovina</u>	Dohodak i imovina	2/05	01.01.2006.	10	10	do 25%	10%
						25 i više %	5%
<u>Bugarska</u>	Dohodak i imovina	3/98	01.01.1999.	0	5	Neovisno o udjelu	5%
<u>Češka</u>	Dohodak i imovina	8/99	01.01.2000.	10	0	Neovisno o udjelu	5%
<u>Čile</u>	Dohodak	10/04	01.01.2005.	5 ¹	□5	do 20%	5%
				□10	□15	20 i više %	15%

<u>Danska</u>	Dohodak i imovina	Preuzet od SFRJ NN 53/91	08.10.1991.	10	0	do 25%	15%
						25 i više %	5%
<u>Estonija</u>	Dohodak	8/03	01.01.2005.	10	10	do 10%	15%
						10 i više %	5%
<u>Finska</u>	Dohodak i imovina	Preuzet od SFRJ NN 53/91	08.10.1991.	10	0	do 25%	15%
						25 i više %	5%
<u>Francuska</u>	Dohodak	7/04	01.01.2006.	0	0	do 10%	15%
						10 i više %	0%
<u>Grčka</u>	Dohodak i imovina	18/97	01.01.1999.	10	10	do 25%	10%*
						25 i više %	5%
<u>Iran</u>	Dohodak i imovina	10/04	01.01.2009.	5	5	do 25%	10%
						25 i više %	5%
<u>Irska</u>	Dohodak i imovina	16/03	01.01.2004.	10	0	do 10%	10%
						10 i više %	5%
<u>Italija</u>	Dohodak i imovina	Preuzet od SFRJ NN 53/91	08.10.1991.	10	10	Neovisno o udjelu	10%
<u>Izrael</u>	Dohodak i imovina	11/06	01.01.2007.	5	□5	Do 25%	15%
						10% i više	10
					□10	25% i više	5%
<u>Jordan</u>	Dohodak	11/05	01.01.2007.	10	10	do 25%	10%
						25 i više %	5%

<u>Jugoslavija</u>	Dohodak i imovina	3/03	01.01.2005.	10	10	do 25%	10%
						25 i više %	5%
<u>Južnoafrička R.</u>	Dohodak	17/97	01.01.1998.	5	0	do 25%	10%
						25 i više %	5%
<u>Kanada</u>	Dohodak i imovina	12/99	01.01.2000.	10	10	do 25%	15%
						25 i više %	5%
<u>Kina</u>	Dohodak	3/01	01.01.2002.	10	10	Neovisno o udjelu	5%
<u>Koreja</u>	Dohodak i imovina	7/06	01.01.2007.	0	5	do 25%	10%
						25 i više %	5%
<u>Latvija</u>	Dohodak	3/01	01.01.2002.	10	10	do 25%	10%
						25 i više %	5%
<u>Litva</u>	Dohodak	3/01	01.01.2002.	10	10	do 10%	15%
						10 i više %	5%
<u>Mađarska</u>	Dohodak i imovina	11/97	01.01.1999.	0	0	do 25%	10%*
						25 i više %	5%
<u>Makedonija</u>	Dohodak i imovina	13/95	01.01.1997.	10	10	do 25%	15%
						25 i više %	5%
<u>Malezija</u>	Dohodak	6/03	01.01.2005	10	10	do 10%	10%
						10 i više %	5%
<u>Malta</u>	Dohodak	7/99	01.01.2000.	0	0	Neovisno o udjelu	5%

<u>Mauricijus</u>	Dohodak	10/03	01.01.2004.	0	0	Neovisno o udjelu	0%
<u>Moldova</u>	Dohodak i imovina	3/06	01.01.2007.	5	10	do 25%	10%
						25 i više %	5%
<u>Nizozemska</u>	Dohodak i imovina	3/01	01.01.2002.	0	0	do 10%	15%
						10 i više %	0%
<u>Njemačka</u>	Dohodak i imovina	9/06	01.01.2007.	0	0	do 10%	15%
						10 i više %	5%
<u>Norveška</u>	Dohodak i imovina	Preuzet od SFRJ NN 53/91	08.10.1991.	10	0	Neovisno o udjelu	15%
<u>Poljska</u>	Dohodak i imovina	13/95	01.01.1997.	10	10	do 25%	15%
						25 i više %	5%
<u>Rumunjska</u>	Dohodak i imovina	11/96	01.01.1997.	10	10	Neovisno o udjelu	5%
<u>Rusija</u>	Dohodak i imovina	11/96	01.01.1998.	10	10	do 25%	10%
						25 i više %	5%
<u>San Marino</u>	Dohodak	10/05	01.01.2006.	5	10	do 25%	10%
						25 i više %	5%
<u>Slovačka</u>	Dohodak i imovina	11/96	01.01.1997.	10	10	do 25%	10%
						25 i više %	5%
<u>Slovenija</u>	Dohodak i imovina	8/05	01.01.2006.	5	5	Neovisno o udjelu	5%
<u>Španjolska</u>	Dohodak	3/06	01.01.2007.	8	8	do 25%	15%

	i imovina					25 i više %	0%
<u>Švedska</u>	Dohodak i imovina	Preuzet od SFRJ NN 53/91	08.10.1991.	0	0	do 25%	15%
						25 i više %	5%
<u>Švicarska</u>	Dohodak i imovina	8/99	01.01.2000.	0	5	do 25%	15%
						25 i više %	5%
<u>Turska</u>	Dohodak	5/99	01.01.2001.	10	10	Neovisno o udjelu	10%
<u>Ukrajina</u>	Dohodak i imovina	11/97	01.01.2000.	10	10	do 25%	10%
						25 i više %	5%
<u>Velika Britanija</u>	Dohodak i imovina	Preuzet od SFRJ NN 53/91	08.10.1991.	10	10	do 25%	15%
						25 i više %	5%

PRILOG 6 Dopis upućen policijskoj upravi/postaji – primjer 1

Klasa:	Ministarstvo unutarnjih poslova RH
Ur. Broj:	Policijska uprava _____ _____
U _____, _____	
Predmet: Molba za izdavanje odobrenja privremenog boravka u svrhu znanstvenog istraživanja za _____	
Poštovani,	
Ovim putem se potvrđuje da će _____, rođen/a _____, u _____, broj putovnice: _____ gostovati u svrhu znanstvenog usavršavanja/ istraživanja na _____ [naziv fakulteta/sveučilišta/instituta u RH] u razdoblju _____.	
_____ je zaposlen/a na _____ [naziv fakulteta/sveučilišta/instituta u inozemstvu], u _____ te je u Republiku Hrvatsku došao/la u svrhu znanstvenog usavršavanja/ istraživanja.	
Sukladno navedenom moli se Naslov da po članku 67. i članku 140. Zakona o strancima (NN broj 79/07 i 36/09) izda odobrenje privremenog boravka u svrhu znanstvenog istraživanja za razdoblje od _____ u Republici Hrvatskoj.	
S poštovanjem, _____	

PRILOG 7 Dopis upućen policijskoj upravi/postaji – primjer 2

Klasa:	Ministarstvo unutarnjih poslova RH
Ur. Broj:	Policijska uprava _____ _____
U _____, _____	
Predmet: Molba za izdavanje potvrde o prijavi rada bez radne/poslovne dozvole za _____	
Poštovani,	
Ovim putem se potvrđuje da će _____, rođen/a _____, u _____, broj putovnice: _____ gostovati u svrhu znanstvenog usavršavanja/ istraživanja na _____ [naziv fakulteta/sveučilišta/instituta u RH] u razdoblju od ____do____.	
_____ je zaposlen/a na _____ [naziv fakulteta/sveučilišta/instituta u inozemstvu], u _____ te u Republiku Hrvatsku dolazi u svrhu znanstvenog usavršavanja/ istraživanja u navedenom razdoblju.	
Sukladno navedenom moli se Naslov da po članku 139.b. Zakona o strancima (NN broj 79/07 i 36/09) izda potvrdu o prijavi rada bez radne ili poslovne dozvole za razdoblje od _____, a od čega će sveukupno trajanje boravka unutar tog razdoblja biti do _____ radnih dana u Republici Hrvatskoj.	
S poštovanjem, _____	

PRILOG 8 Kodeks o zapošljavanju istraživača

Kodeks o zapošljavanju istraživača se sastoji od niza općih načela i uvjeta koje poslodavci i/ili osiguravatelji sredstava trebaju slijediti pri imenovanju ili zapošljavanju istraživača. Ti principi i uvjeti trebaju osigurati poštivanje vrijednosti poput transparentnosti procesa zapošljavanja i jednako postupanje prema svim kandidatima, posebice s obzirom na cilj stvaranja privlačnog, otvorenog i održivog europskog tržišta rada za istraživače, te su oni komplementarni onim iznesenim u europskoj Povelji za istraživače. Institucije i poslodavci koji se pridržavaju Kodeksa otvoreno će demonstrirati svoju spremnost da djeluju na odgovoran i pošten način i da kreiraju pravedne okvirne uvjete za istraživački rad, s jasnom namjerom da doprinesu unapređivanju Europskog istraživačkog prostora.

Opća načela i uvjeti Kodeksa o zapošljavanju istraživača

Zapošljavanje

Poslodavci i/ili osiguravatelji sredstava trebaju uvesti procedure zapošljavanja koje su otvorene,⁶ učinkovite, korisne i međunarodno usporedive, te krojene za vrstu mjesta za koje je raspisan natječaj.

Oglasi za istraživačko mjesto trebaju uključivati detaljan opis potrebnih znanja i kompetencija, ali ne smije biti specijaliziran do te mjere da obeshrabri potencijalne kandidate. Poslodavci trebaju uključiti opis radnih uvjeta i privilegija, uključujući mogućnosti napredovanja. Nadalje, vremensko razdoblje između dana objavljivanja oglasa za posao ili poziva za podnošenje molbi i roka za predaju molbi trebalo bi biti realistično.

Selekcija

Odbori za selekciju trebaju se sastojati od članova iz raznih područja stručnosti i kompetencija te trebaju imati adekvatnu spolnu zastupljenost i, kada je to relevantno i izvedivo, trebaju uključivati članove iz različitih sektora (javnog i privatnog) i disciplina, uključujući i one iz drugih zemalja, te trebaju imati odgovarajuće iskustvo koje im omogućuje procijeniti kandidate. Kada god je to moguće, treba koristiti

⁶ Valja koristiti sve raspoložive instrumente, posebice međunarodne ili globalno dostupne internetske resurse poput pan-europskog portala za mobilnost istraživača: <http://europa.eu.int/eracareers>.

širok raspon selekcijskih praksa, poput angažiranja vanjskih stručnjaka i intervjua. Članovi selekcijske komisije trebaju biti adekvatno educirani.

Transparentnost

Prije početka zapošljavanja, kandidate treba informirati o postupku i kriterijima selekcije, o broju otvorenih mjesta i mogućnostima napredovanja. Po završetku selekcije trebaju biti obaviješteni o jakim i slabim stranama svojih molbi.

Odlučivanje o prednostima kandidata

U postupku selekcije treba uzeti u obzir cjelokupno iskustvo⁷ kandidata. U razmatranju njihovog ukupnog potencijala kao istraživača valja također uzeti u obzir njihovu kreativnost i stupanj samostalnosti. To znači da se o prednostima kandidata treba odlučivati i kvalitativno, a ne samo kvantitativno, uzimajući u obzir istaknute rezultate u smislu raznovrsnosti njihovog iskustva, a ne samo u broju publikacija. Shodno tome, na broj objavljenih radova treba gledati u kontekstu drugih širih evaluacijskih kriterija poput iskustva u nastavi, superviziji, timskom radu, prenošenju znanja, vođenju istraživanja, inovaciji i aktivnostima podizanja javne svijesti. U slučaju kandidata s iskustvom rada u proizvodnji, posebna se pažnja mora obratiti na njihov eventualni doprinos u području patenata, razvoja ili izuma.

Varijacije u kronološkom slijedu životopisa

Pauze u karijeri ili varijacije u kronološkom slijedu životopisa ne treba penalizirati već ih treba smatrati evolucijom u karijeri te potencijalnim vrijednim doprinosom profesionalnom razvoju istraživača ka multidimenzionalnoj karijeri. Kandidatima stoga treba biti dozvoljeno da predaju dokazima potkrijepljene životopise koji odražavaju reprezentativnu lepezu postignuća i kvalifikacija koje odgovaraju mjestu za kojeg se kandidat natječe.

Priznavanje iskustva mobilnosti

Svako iskustvo mobilnosti, npr. vrijeme provedeno u drugoj državi/regiji ili u drugom istraživačkom okruženju (javnom ili privatnom sektoru) ili prijelaz iz jedne discipline ili sektora u drugi, bilo u sklopu inicijalne obuke ili u kasnijem stadiju karijere, ili iskustvo virtualne mobilnosti, treba se smatrati vrijednim doprinosom u profesionalnom razvoju istraživača.

⁷ Vidi također Europska povelja za istraživače: Sustavi vrednovanja/ocjenjivanja u 1. dijelu ovog dokumenta.

Priznavanje kvalifikacija

Poslodavci i/ili osiguravatelji sredstava trebaju omogućiti odgovarajuću procjenu i evaluaciju akademskih i profesionalnih kvalifikacija, uključujući neformalne kvalifikacije, svih istraživača, posebice u kontekstu međunarodne i profesionalne mobilnosti. Trebaju se informirati i u potpunosti poznati sa pravilima, procedurama i standardima koji reguliraju priznavanje takvih kvalifikacija te, u skladu s tim, saznati što više o važećim nacionalnim propisima, konvencijama i pravilima o priznavanju kvalifikacijama putem svih dostupnih kanala⁸.

Pozicija

Stupanj potrebnih kvalifikacija treba biti usklađen sa zahtjevima mjesta koje se traži i ne smije biti postavljen previsoko. Priznavanje i vrednovanje kvalifikacija treba biti usmjereno na postignuća kandidata, a ne na njegove ili njezine okolnosti ili reputaciju u instituciji u kojoj je te kvalifikacije stekao/la. Budući da se profesionalne kvalifikacije mogu steći u ranoj fazi duge karijere, treba također uzeti u obzir obrasce cjeloživotnog profesionalnog razvoja.

Postdoktorska imenovanja

Institucije koje imenuju istraživače postdoktorande trebaju definirati jasna pravila i nedvosmislene smjernice za zapošljavanje i imenovanje postdoktoranada, uključujući maksimalno trajanje i svrhu takvih imenovanja. Te smjernice trebaju uzeti u obzir prijašnje postdoktorsko iskustvo u drugim institucijama i trebaju prepoznati činjenicu da bi postdoktorski status morao biti prenosiv, i da bi mu prvotna svrha trebala biti pružanje dodatnih prilika za profesionalni razvoj u kontekstu dugoročnih izgleda za napredovanje u karijeri.

⁸ Vidi <http://www.enic-naric.net/> za detaljnije informacije o mreži NARIC (National Academic Recognition Information Centres) i mreži ENIC (European Network of Information Centres).

Svrha ovog priručnika je prije svega informiranje i uvid u tematiku administrativnih postupaka i kako provesti iste te svih pravnih nejasnoća koje se mogu pojaviti prilikom ugošćivanja stranih znanstevnika i istraživača te njihovih obitelji.

Informacije objavljene u ovom tekstu trebaju se koristiti isključivo u informativne svrhe. Preporuke ne zamjenjuju službene izvore informacija, te se uvijek treba voditi za informacijama službenih tijela. Informacije ne podliježu građansko-pravnoj ni kazneno-pravnoj odgovornosti.